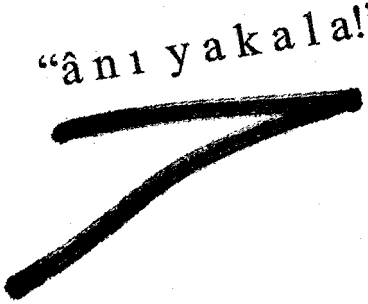
shakespeare'den

RUHA DOKUNAN DÜŞÜNCELER

hazırlayan:
aslı aker

carpe diem!

carpe diem!

shakespeare'den ruha dokunan düşünceler

ruha dokunan düşünceler-3
shakespeare'den ruha dokunan düşünceler
isbn 975-6107-06-5
1.baskı, istanbul, eylül 2005

hazırlayan: aslı aker
editör: sibel talay
konsept danışmanı: ömer sevinçgül
kapak tasarımı: adı yok tasarım
baskı: entegre matbaacılık
tel: 0212. 451 70 70

copyright © carpe diem kitap

kitap@carpediemkitap.com
www.carpediemkitap.com
pazarlama: 0212 513 84 15
yayın: 0212 514 63 89
cağaloğlu / istanbul
alayköşkü cad. no:11 kat:2
lacivert yayıncılık san. ve tic. ltd. şti.
carpe diem kitap

shakespeare'den
ruha dokunan düşünceler

hazırlayan: aslı aker

aslı aker

1987'de istanbul'da doğdu.
mimar sinan üniversitesi güzel sanatlar fakültesi
arkeoloji bölümü öğrencisi. çeşitli edebiyat dergilerinde
(kaçak yayın, budala, adı yok) yaz[redacted] ve şiirleri yayımlandı.
kasım 2004'te adı yok dergisi ekibine katıldı.
hâli hazırda derginin editörlüğünü yapıyor.

içimdekiler

kusursuz insan olmaz.

vücudu zengin eden kafadır!

batıyorum aşkın
ağır yükü altında...

bir kitap doğdu,
ama nasıl!

ölçülebilen sevgi
zavallı bir sevgidir!

hayatı ve sanatı
eserlerinin kronolojik
sıralaması

büyük bir soytarı
küçük bir korkaktır!

eserlerine dair

hiçten hiç çıkar.

hafif cevizin içi dolu olamaz.

gözlerimiz hayran da
dillerimiz övgüsüz.

yolu açık olur
iki kez vedalaşanın...

öz olmayınca
söz yükselmiyor göklere!

sevinç, sevinçle coşar.

beklemek cehennemdir.

doğduğumuzda ağlarız.

güzellik nasıl eskirmiş
sana gösterir aynan.

kötülüğü ört de iyiliği öv.

her parıldayanı altın sanma.

ölüm hekimimiz oldu mu,
ölüm deva bulmaktır.

korkaklar duvara yakın gider.

kendi ateşin besler
ruhunun alevini.

ayrıntılar...

hakkında söylenenler...

shakespeare çevirileri

"olmak
ya da olmamak
işte bütün mesele bu!"

Bir kitap doğdu, ama nasıl...

Elimin kalemi kavramayı öğrendiği günden beri benim için bir tutkudur yazmak.

Keza okumak da gözlerimin işlevini anladığım günden beri bir başka tutku.

Edebiyat ise tutkularıma dokunınama vesile olan bir zemin.

Yazmak, yazmak, yazmak...

Yazdıkça, bir önce yazılandan uzaklaşmak, yeni ve daha iyi olana varmak...

Denemek, sıkılmak, bırakmak...

Geri dönmek, yılmamayı, bazen kendinle, bazen kaleminle savaşmayı öğrenmek...

Ve nihayetinde, yine yazmak, yeniden yazmak...

Yaptığım buydu şimdiye dek.

Elinizdeki kitap bahsettiğim bütün okumaların, yazmaların bir ürünü.

Projeyi hayata geçirebilmek için atılan adımlar...

Hiçbir hazırlığa benzemeyen hazırlanmalar...

Bir kitaba hazırlanmak, bir kitabı oluşturmak...

Bir süreçti bu, yorucu ama bir o kadar da keyifli bir süreç.

Öncelikle nerede olduğumu tespit etmeliydim.

Genç bir kalemin, çağmın ve kendisinden sonraki tüm zamanların en büyük oyun yazarına nereden baktığı, ne gördüğü idi temel hareket noktam.

Shakespeare'le lise yıllarında tanışan, onun oyunlarını okuyan, eserlerinde rol alan, diliyle yoğrulan biri olarak gördüklerimi aktarmaktı.

Onlarca eser arasından seçimler yaparak William Shakespeare'in on üç tiyatro oyunu ve soneleriyle yola çıktım.

Çalışmalarım esnasında yazar üzerine yazılan kitapları, görüşleri, eleştirileri de okumayı ihmal etmedim.

Nihayetinde Shakespeare'in oyunlarında ve sonelerinde ortaya koyduğu karakterlerin dillerinden damlayan, usta yazarın kendi dünyasından gelen, insan kokan, hayatı ucundan kıyısından yakalayan ve ruhlara dokunan fikirlerini, sözlerini derledim.

Günümüz insanının sıkıştırılmış, hatta olmayan sosyal hayatına bir yerlerden sızabilmeyi hedefledim.

Tiyatro izlemeye vakti olmayanlara, tiyatro metinleri okumaktan keyif almayanlara, sürekli zamansızlıktan yakınıp kitap okuyamayanlara; künyesinde kırkı aşkın eser bulunan bir yazarı, şairi anlatmak ve bunu genç bir gözle, dille aktarmak temel amacım oldu.

Ayrıca, her edebî sohbette adı mutlaka geçen Shakespeare'e dair bilmediğimiz, gözümüzden kaçan neler vardı, kim bilir...

Biraz da onlara değinip yazarın iç dünyasını gözler önüne sermeye çalıştım.

Gerçi zor oldu Shakespeare'in dünyasına girebilmek.

Yazar, ortaya koyduğu yüzlerce karakterden biri oldu bazen, bazen hiçbiri.

Sonelerinde daha bir kendisiydi, dünyasına alıyordu okuyucuyu.

Ve sonuna yaklaştım günden güne.

Omuzlarımda hissettiğim sorumluluk gün geçtikçe daha da yükleniyordu bedenime.

Ama zevk alıyordum her şeyden önce; Shakespeare'i anlatmaktan, düşüncelerimi paylaşmaktan.

İçeride onunla birlikte onlarca hayat var, onlarca duygu, söz...

İçeride insan, değişip geliştiğini sandığımız, ama yüzyıllardır aynı kalan dünya var.

Işık girmeye başladı yavaş yavaş, aralık kapıdan.

Aslı Aker

Mayıs 2005, İstanbul

Hayatı

William Shakespeare, Stratford-upon-Avon'da 23 Nisan 1564'te vaftiz edildi.

Bu törenden birkaç gün önce dünyaya geldiği sanılıyor.

Babası John Shakespeare çiftçilik yapıyor, işinin yanı sıra yerel siyasetle de ilgileniyordu.

William, çocukların üçüncüsü, oğlanların en büyüğüydü.

İlkokuldan sonra, eğitim dili Latince olan King's New School adlı ortaöğretim okuluna devam etti.

Roma edebiyatının klasikleriyle orada tanıştığını söylemek mümkün.

Yazar, eğitimini sürdürmek üzere üniversiteye gidememiş ya da gitmemiştir.

1582'de on sekiz yaşındayken, kendisinden sekiz yaş büyük Anne Hathaway ile evlendi. Evlilik kararının alelacele alınmasındaki tek sebep, Anne'in hamile olmasıydı.

Bu evlilikten üç çocuğu oldu.

Evlendikten altı ay sonra, 27 Mayıs 1583'te ilk kızları Susanne dünyaya geldi.

İkizlerinden biri olan oğlu Hamnet'i 1596'da yitirdi.

Bundan sonraki yaklaşık yedi yıllık süreç hakkında bilgimiz yok.

Ancak, bu dönemde onun Londra'ya gittiği ve orada oyunlar yazdığı tahmin ediliyor.

Londra'da geçirdiği başarılı yılların ardından Stratford'a geri döndü.

Son oyunlarını evinde yazmıştır.

Ölmeden bir ay önce vasiyetnamesini yazdı, tüm mal varlığını ailesine, arkadaşlarına ve yoksullara bıraktı.

23 Nisan 1616'da Ben Jonson ile birlikte katıldığı bir şölenden sonra hayata veda etti.

Sanatı

Sanatının ve eserlerinin yüzyıllardır gözden göze, dilden dile, elden ele gezmesinin sebebi nedir?

Shakespeare, güçlü gözlem yeteneğini, yerine oturmuş mizah anlayışını, sınırları aşan romantizmini, trajedilerinde oluşturduğu gerilimi ve komedilerindeki güldürü unsurunu tek bir kalemde toplayıp okuyucusuna, seyircisine ulaştırmış bir yazardır.

Elbette ki yüzyıllardır okunmasında önemli bir etkendir bu.

Ayrıca, birçok eserinde bize bizden olguları anlatır Shakespeare.

Aşk, evlilik, ölüm, suç, ihanet, sadakat, seçimler...

Güçlü dili ve kurgusuyla o kadar net ortaya koyar ki hissedilenleri, karmaşaları; her dönemde

kişiler, hatta toplumlar kendilerini görürler onun eserlerinde.

Evrensel konuları işler.

Nefret, acı, erdem...

Dünyanın herhangi bir köşesinde değişime uğramayacak duygulardır bunlar.

Yoğurur diliyle, insana sunar.

Aslında tüm bu duyguları ele alırken sezdirmeden insanı gözler önüne serer. İnsanın zaaflarını, noksanlarını...

Ve insan, coğrafyası, bayrağı, milleti değişse bile insandır nihayetinde ve temel taşları aynıdır.

Budur onun sırrı.

Şiirsel dilinin ardına gizlediği insan aynası...

Eserlerinin kronolojik sıralaması

The Two Gentlemen of Verona, 1590-1

The Taming of the Shrew, 1590-1

The First Part of the Contention, 1591

Richard Duke of York 1591

Henry VI, Part One, 1592

Titus Andronicus, 1592

Richard III, 1592-3

Venus and Adonis, 1592-3

The Rape of Lucrece, 1593-4

The Comedy of Errors, 1594

Love's Labour's Lost, 1594-5

Richard II, 1595

Romeo and Juliet, 1595

A Midsummer Night's Dream, 1595

King John, 1596

The Merchant of Venice, 1596-7

Henry IV, Part One, 1596-7

The Merry Wives of Windsor, 1597-8

Henry IV, Part Two, 1597-8

Much Ado About Nothing, 1598

Henry V, 1598-9

Julius Caesar, 1599

As You Like It, 1599-1600

Hamlet, 1600-1

Twelfth Night, 1600-1

Troilus and Cressida, 1602

The Sonnets, 1593-1603

A Lover's Complaint, 1603-4

Sir Thomas More, 1603-4

Measure for Measure, 1603

Othello, 1603-4

All's Well That Ends Well, 1604-5

Timon of Athens, 1605

King Lear, 1605-6

Macbeth, 1606

Antony and Cleopatra, 1606

Pericles, 1607

Coriolanus, 1608

The Winter's Tale, 1609

Cymbeline, 1610

The Tempest, 1611

Henry VIII, 1613

The Two Noble Kinsmen, 1613-14

Eserlerine dair

Yanlışlıklar Komedyası

1594 yılında kaleme alınmış, ilk kez 1623'te yayımlanmıştır. Oyunu yazarken Shakespeare'e Plautus'un Menaechmi ve Amphitruo adlı oyunlarının kaynaklık ettiği düşünülmektedir.

Oyun Ephesus (Efes) kentinde ve bir gün içinde geçer.

Okuyucunun ve seyircinin aklını ilginç tevafuklar ve benzerliklerle karıştıran oyunda, insanlar kavuşamayacaklarını düşündükleri eşleri, dostlarıyla; tanımadıkları ikiz kardeşleriyle ve kendi içlerindeki bilinmeyenlerle karşılaşırlar.

Öykü, bu açıdan kimi zaman mantık sınırlarını zorlar.

Siraküza'lı bir tüccar olan Egeon ve karısı Emilia'nın ikiz çocukları, bir yolculuk sırasında mola verdikleri handa dünyaya gelir. Aynı handa,

aynı saatte bir köylü kadın da ikiz çocuklar doğurmuştur.

Egeon fırsatı kaçırmak istemez ve ilerde çocuklarına hizmetçilik yapmaları için ikizleri satın alır.

Dönüş yolunda gemileri kaza yapar, büyük hasar görür. Egeon'un karısı Emilia, çocuklarından biri ve köle çocuklardan biri kaybolur.

Ve aradan epeyce bir zaman geçtikten sonra birbirleriyle Ephesus'ta karşılaşırlar.

Oyun her ne kadar "komedi" olarak nitelendirilse de dram unsurları taşır. Özellikle son bölümde duygusallık ön plana çıkar.

Yanlışlıklar komedyası, Shakespeare'in ilk dönem eserlerinden olmasına karşın yazarın kaleminin gücünü gözler önüne serer. Dili kullanma becerisi, söz ve anlamla oynama merakı bir kez daha cezbeder okuyucuyu.

Yazar, karmaşık bir örgüye sahip olan oyunu sonunda çözer ve okuyucunun ellerine bırakır.

Macbeth

1606 yılında yazıldığı düşünülen oyuna ait tek metin vardır ki metnin tarihi 1623'tür.

Shakespear'in trajedileri arasında en kısa olanıdır, Macbeth.

Bu oyunda doğaüstü varlıklara insanlardan daha fazla yer verilmiştir. Cadılar oyunun kahramanlarıdır. Bunların görevi, kötülüğün insanın iradesi ile gerçekleşeceğini seyirciye anlatmaktır.

Macbeth İskoçya kralı Duncan'ı öldürür ve tahta geçer.

Ancak, yıllar sonra Duncan'ın oğlu Malcolm tarafından yenilgiye uğratılır.

Macbeth'in ve eşi Lady Macbeth'in dünyevi hırsları felaketlerini getirir.

Bir Yaz Gecesi Rüyası

Genç âşıkların çılgınlıklarına dayanan ve komedi unsuru yoğun olarak hissedilen oyun 1595'te yazılıp ilk kez 1600'de yayımlanmıştır.

Yazarın, bu oyunda sanatlı ve karmaşık bir dil kullanmadığı, kimi zaman çokça başvurduğu zeka oyunlarına fazla yer vermediği görülür.

Oyun evlilik üzerine kurulmuştur, ancak olaylar silsilesinin doğal sonucu olarak, evliliğe ulaşmak isteyen genç çiftin bir çok engeli aşması gerekmektedir.

Shakespeare, oyunda, mantık ve hayal gücü arasındaki ilişkiyi sorgularken, eşzamanlı olarak aşkla sanat arasında da bir ilişki olabileceği izlenimi uyandırır.

Romeo ve Juliet

Romeo ve Juliet'in öyküsü Arthur Brooke'un 1587'de yayımlanan The Tragical History of Romeus and Juliet (Romeus ve Juliet'in Trajik Öyküsü) adlı şiirinden alınmıştır.

Deneysel özellikler taşıyan oyun 16. yüzyılda geçer.

Birbirine düşman iki ailenin gençleri arasındaki imkânsız aşkı konu alır.

Bu çok evrensel bir konudur ve dünyanın her yerinde yaşanması muhtemeldir.

Ancak, eserin ölmezliğini sadece öyküsü değil, dili de büyük ölçüde etkilemiştir.

Keskin, kimi zaman nükteli, kıvrak ve bazen de komedi unsurlarıyla süslü bir ifade biçimi seçmiştir, yazar.

Romeo ve Juliet tipik bir Rönesans oyunudur. Bu yargıya, denge ve simetri anlayışının gözle görülür biçimde ortaya konmuş olmasını belirtmekle varılabilir.

Romeo ve Juliet'te sadece iddialı bir yapıyla yetinmeyen Shakespeare'in yaratıcılığı da zirveye ulaşmaktadır. Ancak, disiplini de elden bırakmaz ve şekilci şiir yapılarını sıkça kullanır.

Âşıklar, her ne kadar uyumlu olup aralarındaki aşkı yaşasalar da, iletişimsizliği ve karmaşası en üst düzeyde olan ailelerin düşmanlığı sebebiyle öykünün sonunda hayatlarını yitirirler.

Kral Lear

Oyun, 1608'de basılır ilk kez.

Üç kızı olan kral Lear, kızlarından kendisine karşı duydukları sevgiyi anlatmalarını ister.

Küçük kızı Cordelia'nın babasına duyduğu sevgiyi, ablalarının abartılı sevgi gösterilerinin yanında sade bir dille anlatması kralı çılgına çevirir.

Tüm varlığını, hatta krallığını iki kızı arasında paylaştıran kral Lear, küçük kızı Cordelia'yı sürgüne gönderir.

Ancak, zamanla yaptığının bir hata olduğunu, Cordelia'nın sevgisinin gerçekliğini anlayacaktır.

Her şey yoluna girdi diye düşünürken Cordelia ölür.

İzleyici, bu ölümün temsil ettiği değerleri ve aslında Cordelia'nın ölümünün bir çeşit hayat bulma olduğunu kavrar.

Othello

Giraldo Cinthio'nun Hecatommithi adlı derlemesinden alıntılarla oluşturulmuş bir eserdir Othello.

1602'de yazıldığı düşünülmektedir.

İlk kez 1622 yılında yayımlanmıştır.

Oyun çok iyi bir kurguya sahiptir.

Othello, devlete hizmet eden biridir. Bu açıdan da oyun, yazarın diğer trajedilerinden de ayrılır.

Ana karakteri temsil eden Iago hem kötüdür, hem de akılcı olmayı başarabilen biridir.

İnsanları çok çabuk kandırmak konusunda yetenekli olan Iago, dürüst görünür.

Görüntüsüne aldanan Othello'yu avucunun içine alır.

Shakespeare, Othello oyununda şiirsel bir dil kullanmıştır. Burada da varmak istediği nokta,

Othello'nun akıldan ziyade hayal gücüyle ve duygularıyla hareket ettiğini göstermektir.

Hamlet

İddialı ve uzun bir oyundur, Hamlet.

Yazar, bu eserinde dili kullanma becerisiyle hem yepyeni karakterler ve söyleşiler ortaya koyar, hem de bu karakterlere kişilik kazandırır.

Bu oyun Shakespeare'in mizah yönü en güçlü olan trajedisidir.

Danimarka krallığında geçen hikâyede Hamlet'in babası olan kral, erkek kardeşi tarafından öldürülür.

Katil amca, işlediği cinayetin ardından kraliçeyle evlenir.

Hamlet, babasının hayaletiyle karşılaştığında gerçeği anlar, o günden sonra bir deli gibi davranmaya başlar.

Hamlet, pek çok yönüyle ilginç bir karakterdir. En önemli özelliklerinden biri, hem duygusal, hem de entelektüel olmasıdır.

Oyunun sonlarına doğru, Hamlet'in belli bir üslubunun olmadığı, çok farklı üsluplarda konuşturulduğu gözlemlenir.

Fırtına

Shakespeare'in tamamlanmış son oyunudur.

İlk kez 1623'te yayımlanır.

Oyun denizdeki bir teknede geçer.

Ayrıca, oyunda olayın sadece son bölümü görünür.

Önceden yaşananlar ise, baş kişi Prospero tarafından anlatılır.

Oyundaki ilginç noktalardan biri, Shakespeare'in, dünya hayatını bir gölgeye, kimi zaman da bir rüyaya benzetmesidir.

Soneleri

Sone, Rönesans İtalya'sında ortaya çıkan bir edebî türdür. Shakespeare'den önce de İngiliz edebiyatında kullanılmıştır. İtalyan ve Fransız sonelerinden sonra İngiliz sonesi de zaman içinde meydana gelmiştir. İngiliz sonesi, üç dörtlük ve iki beyitten oluşmuş gibi görünür.

Shakespeare'in 154 sonesi ilk kez 1609 yılında Thomas Thrope tarafından basılmıştır. Thrope'un, soneleri Shakespeare'den değil, başka birinden aldığı ve izinsiz olarak bastığı düşünülmekte.

Soneler, yazarı düşündüğümüzde büyük önem taşır. Özellikle oyun yazarı olmasının getirdiği bir özellik olan yazarın iç dünyasına erişilmezlik olgusunu ortadan bir nebze de olsa kaldırır. Yazıldıkları yıla ilişkin kesin veriler olmasa da, Shakespeare'in, 1592'de soneleri yazmaya başladığı ve 1598 sıralarında da tamamladığı söylenebilir.

William Shakespeare, 154 sonesinin ilk 126'sını sarışın, soylu bir genç erkeğe yazmıştır. Diğerleri ise, başka bir ozana ve esmer bir kadına yazılmıştır.

Oyunlarından daha yalın bir dil kullanmıştır. Söyleyiş süsten daha uzaktır. Yine söz oyunlarına başvurmuştur yazar, ancak bunlar daha seyrektir oyunlara oranla. Ayrıca, oyunlarında sıkça karşımıza çıkan mitolojik unsurlar sonelerde azalır.

Günümüze dek birçok kez basılan soneler pek çok dile tercüme edilmiştir.

Soneler, Shakespeare'in şiirsel diliyle baş başa bırakır okuyucuyu. Yürek, o şiirsel dille başlar deli bir yolculuğa...

Benim ömrüm bitince hâlâ yaşıyorsan sen,
Hoyrat ölüm gömünce kemiklerimi yere,
Talihin cilvesiyle bir göz atmak istersen
Ölmüş dostundan kalan zavallı dizelere,
Karşılaştır hepsini bugünkü yapıtlarla:
Çok gerisindedirler ustaca yazanların:
Onları şiir diye değil, aşk için sakla:
Katına çıkamazlar bahtiyar ozanların.
İçinden geliyorsa bana söyle şunları:
"Güçlenseydi dostumun esin perisi hele,
"Yaratısı aşardı aşkından doğanları,
"Allı pullu yürürdü yüksek rütbelilerle.
"Ama o öldü, yeni ozanlar ondan üstün:
"Onlarda sanat, dostta aşk okuyorum bugün. "

Gözlerimiz hayran da dillerimiz övgüsüz

İnsan kendisinin yazarıdır sanki
ve kendinden başka akrabası yoktur.
...
İnsanın içinden geçenler
yüzünden okunabilseydi!
Nerde!
Öyle bir sanatınız yok.
...
Ölümlülerin başını yiyen;
kendilerine duydukları fazla güven.
...
Doğru, insanların ömrü çabuk tükeniyor,
şapkalarına taktıkları çiçeklerden
daha çabuk...
...
Göklerde ararız hep yerde bulacaklarımızı.

...

Bir insana insan mı denir bütün işi
yemek ve uyumak olursa dünyada yalnız?
Hayvan denir böylesine!

...

Çoğu kez kendimizdedir derdimizin devası.

...

Neysen o ol,
yani bir kadın,
daha fazlasını olursan,
bir hiç olursun!

...

O zaman insandın asıl,
yapmaya yüreğin olduğu zaman.
Daha ileri git şimdi,
daha fazla insan olmak istiyorsan.

...

Deniz, bizi böyle
karayı alt üst eder gördükçe,
hâlimize gülüyor.

...

Canlanıp kanlanmak için
musikiyle şiirden
yararlanın.

...

Kadınlar, hem taşımak,
hem de taşınmak
için yaratılmışlardır.

...

Tenhada, kadınla erkeğin
ne kadar uysal olduğu
görülecek âlemdir.

...

Övülmek bizim gündeliğimizdir.

...

Mahmuzlamakla bize bir adım attıramazken,
binlerce fersah yol aldırabilirsiniz
tatlı bir öpücükle.

...

Ziyafete otururken sahip olunan iştah
ziyafet sonunda kimde kalır?

...

İnsanlar yakalamaktan çok
kovalamaktan zevk alırlar.

...

Eğer iki insan konuşup söyleşerek
birlikte vakit geçiriyorsa,
ikisinin de ruhu
aynı sevgi boyunduruğunu taşıyorsa,
kişiliklerin, huy ve davranışlarının da
benzer olması kaçınılmazdır.

...

Kendi aşağılık köleliğine tutkun,
el etek öpen, ödev düşkünü
nice uşak görürüsünüz, yıpranır dururlar
efendilerinin eşeği gibi, boğaz tokluğuna yalnız.
Kocayınca da defterleri dürülür.

...

Erkek kısmı iki yılda anlaşılmaz:

Onlar sadece mide, biz de sadece besiniz

Tıka basa yerler bizi,

karınları doyunca da kusarlar.

...

Kadınlar yoldan çıktı mı, suç kocalarındadır.

Ödevlerinde gevşerler,

yabancı kucaklara dökerler hazinemizi.

Ya da huysuz kıskançlıklara kapılırlar,

baskı altında tutarlar bizi.

Döverler, eskiden verdiklerini

kısarlar kinlerinden.

Eh, bizim de damarımız tutar.

Gerçi biraz inceyizdir,

ama kin de bulunur bizde.

Kocalar şunu bilsinler ki,

karılarında da duygu vardır.

Onlar da görürler, koku alırlar,

Tatlıyı ekşiyi duyan damakları vardır

kocaları gibi.

Bizi başkalarıyla değiştiklerinde,

yaptıkları nedir, eğlence mi?

Bence öyle.

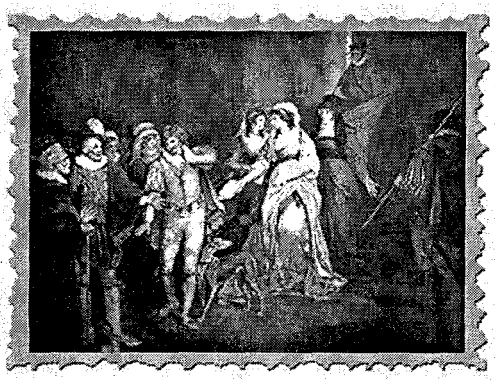
Sevgi mi besler bunu?

Bence evet.

Zayıflık mıdır böyle yanılmak?

O da öyle.

Peki erkeklerde olduğu gibi, sevgi yok mu,
eğlence arzusu, zayıflık yok mu bizde de?
Öyleyse bizi hoş tutsunlar ve bilsinler ki,
işlediğimiz kötülükleri,
kendi kötülükleri öğretmektedir bize!

Kusursuz insan olmaz.

Hepimiz baş olamayız.

...

İnsan büyürken,

eti kemiği büyümüyor yalnız.

Bu Tanrı yapısı beden geliştikçe

kafanın ve ruhun da işi artıyor içinde.

...

Korunmanın en iyi yoludur korku.

...

Gençlik tek başına bile azdırır kendini.

...

Duyduğun coşkunluk bir sel,

bir fırtına,

bir kasırga gibi de olsa;

onu dindirecek bir hava bulmalı,

buldurmalısın.

...

Hafızanın kulu olmaz kararımız,
çabuk doğduğu için büyümeden ölür.

...

Ham meyve dalında durur da
olgun meyve kendiliğinden düşüverir yere.

...

Kendi kendimize verdiğimiz sözü tutmak,
en çabuk unuttuğumuz şeydir, ne yapsak.

...

En acı söz ninni gibi gelir sersemin kulağına.

...

İnsan sevdikçe güzelleşir,
güzelleşince de,
bir pırıltı verir dünyaya kendinden,
sevdiği yok olup gitse bile.

...

En derin hesaplar boşa gider de
akılsız bir davranış işe yarar bazen.

...

Süt ninesine bile
türlü diller dökmüştür bu herif
memesini emmezden önce!
Zamanımız böylelerine hayran işte,
böyle günün türküsünü çağıranlara!
Gösterişler, kırıtmalar altında
köpüğe benzeyen boş bir beyin.

Bununla en parlak, en ince görüşlü insanların
ağzından girip burnundan çıkmayı becerirler.
Oysa içlerini yoklarsanız,
bir üfürmede su kabarcıkları gibi
patlayıverir neleri varsa.

...

Ey dünyanın yüce ve kudretli kişileri!
İşte size kayıtsız yüreklerinizi
iyileştirmenin ilacı:
Bu zavallıların çektiklerini siz de çekin ki,
ihtiyacınızdan fazlasını onlara verebilesiniz.

...

Öldüren bir nefrettir yüreğindeki şeytan.

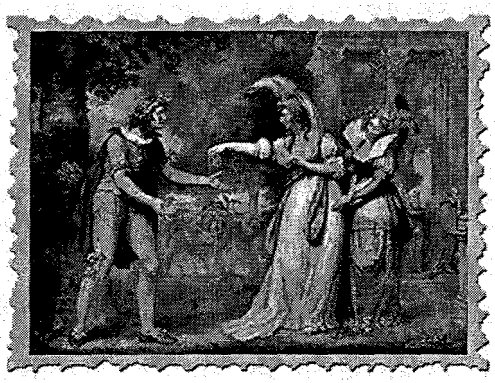
...

Her baş olana yürekten hizmet edilmez.

...

Öfkeli bir kadın,
suyu bulanık bir çeşme gibidir.
Çamurlar içinde,
yüzüne bakılmaz, kapkaranlık,
ve güzellikten yana nasipsiz.

...

Vücudu zengin eden kafadır...

Hiçbir dönemde modası geçmedi kaçıklığın.
Her gün biraz daha aklı kaydı akıllıların;
kafalarını nasıl kullanacaklarını bilmediler,
yaptıkları her işte saçmalığı seçtiler.

...

Kafam çırpınır gövdem bitirmişken işleri.

...

Gündüz bedenim,
gece aklım huzur bulamaz.

...

Zekâya sahip olduğunu sanan bir sürü akıllı
çoğu kez budala çıkıyor.
Ve ben zekâya sahip olmadığım için
belki de akıllı sayılırım kim bilir...

...

Akıl huzurluysa beden duyarlıdır.

...

Çok sık görülmüştür, donuk bir aklın
sözlü budalalığa hizmet ettiği.

...

Kendini bırakanı siz de bırakın.

...

İşini sağlam bırakan, sağlam bulur.

...

Hedef büyük şeyler olsa da
küçük şeylerle çelişir insan aklı.

...

Sivri zekâ,
her şeyi çıkarına kullanmayı bilmeli,
hastalıklarını dahi satışa çıkarabilmeli!

...

Sözcükler öyle ikiyüzlü oldular ki,
onlarla mantıklı bir işe giremiyorum.

...

Şimdiki nesil harika hazırcevap olanlar için.

...

Sözcükler oğlak derisinden yapılmış
birer eldivendirler, sadece
istenildiği anda ters yüz edilebilirler.

...

Sözcüklerle ustaca flört edenler,
göz açıp kapayıncaya kadar
onları orta malı yaparlar.

...

Görürüm de bitkiler gibi büyür insanlar,

Aynı gök önce okşar, sonra sarsar onları.

...

Hiç kimse düşünmese gelecek kuşakları,

insanlık sona erip giderdi üç batında.

Batıyorum, aşkın ağır yükü altında

Kim tutabilir ki ateşi elinde
karla kaplı Kafkasları düşünerek;
ya da açlığını bastırabilir
gözlerinin önünde
bir şölen canlandırarak;
ya da çırılçıplak yuvarlanabilir
aralık karında yaz sıcağını düşleyerek?
...
Ey aşk ne kadar duyarlısın,
her yeni düşünceye duyguya.
Sevgilinin aklını çelen her düşünceyi,
yutmaya hazırsın aç denizler gibi.
Ama ne olursa olsun değeri
bir anda yitiriyor hepsini.
Sevgilinin kafası çeşitli hayallerle dolu,
aşk ise hayal ediyor olmadık şeyleri...

...

Ancak damarlarındaki kan

size seslenebilir.

Bütün uzuvlarım altüst oldu âdeta.

Sevgili bir prensin

güzel bir nutkundan sonra.

...

Sevginin alevi içinde o alevi söndürecek,

Tükenmekte olan fitil gibi bir şey vardır.

...

Merhamet zorla olmaz;

gökten süzülen yağmur gibidir;

iki yönden de kutsaldır.

...

Zamanla savaşırım senin sevgin uğruna.

O seni kemirse de, ben can veririm sana.

...

Sessizce, aşk ne yazmışsa

onu oku ve öğren,

Aşkın ince aklıdır

gözlerle duyup bilen.

...

Yaşamımızı bölen acıklı ayrılıklar,

sevginin birliğini alt üst edemez ama,

sevişmenin tadından tatlı saatler çalar.

...

Yokluk,

sen kim bilir ne korkunç

bir işkence olurdun,

uzaklığın acısı sağlamasa

sevgi düşünceleri gibi

hoş bir eğlence,

zaman ve hayal gücü,

yüreği dağlamasa.

...

Ayrılık kıştır, nice üzüntü dolu.

onun için dört gözle

beklenir yazın yolu.

...

Kötü şeymiş insanın

aşk duyması kendine.

...

Aşkından hasta olan,

ilaçtan zehirlenir.

...

Zaman soytarısı değildir sevgi, asla.

...

Aşk denen kör budala,

ne yaptın gözlerime?

Bakıp da görmüyorlar

gördükleri her şeyi.

...

Yaşlanan aşk hoşlanmaz

yıllarla yüzleşmekten.

...

Ben, hayatımı bir rehine saydım,

senin düşmanlarına karşı verilecek

onu kaybetmekten korkmam

sen esenlikte ol, o yeter bana.

...

Başıma gelenlere ağlayacaksan eğer,

gözlerimi al.

...

Büyük sevgide, küçük kuşkular

korkuya döner;

küçük korkular büyüdükçe

artar büyük sevgiler.

...

Madem bu dünya

yok olacak bir gün

sevginin bitmesine

insan neden üzülsün?

...

Sevgi mi kaderi kovalar, kader mi sevgiyi?

Daha kimseler çözemedi bu bilmeceyi.

...

Sevgi talihin peşindedir diyecek insan,

bunca dost görünce büyüklere kul kurban!

Ölçülebilen sevgi, zavallı bir sevgidir!

...

Sevginin zamanla ne olduğunu bilirim.
Türlü örnekleriyle gördüm
nasıl sönüyor sevginin ateşi...

...

Bir şey var
sevginin alevleri içinde:
Kendi kendini yiyen bir fitil, bir kömür var.
İlk hızını bir daha bulamıyor sevgi.

...

Yüreğinizde kök salarsam,
meyvelerim sizindir.

...

Âşıklar saatin önünde koşar hep.

...

Karla ateş ne kadar dost olabilirse,

ihanetle aşk da o kadar dost olabilir.

...

İnsan bir şeyi sevebilir de, sevmeyebilir de;

duygu ve tepkiler buna göre biçim alır.

...

Ah, uzaktan nazik görünen aşk!

Nasıl da acımasız ve kaba, yaşandığında.

...

Neler neler doğuyor nefretten...

Ama daha çoktur sevgiden doğan.

...

Ah sevgi, gözleri bağlıyken bile

nasıl da görür yolunu, seçer dilediğince.

...

Yeni bir ateş söndürür başkasının yaktığını.

...

Gözlerine yeni bir zehir bul ki,

yok etsin ötekinin zehrini.

...

Aşk sana hoyrat davranırsa,

sen de hoyrat davran ona.

Acıtırsa diken gibi, dikeninle sokup

yeniver aşkı sen de!

...

Ölüm döşeğindedir şimdi eski sevda.

Ve mirasçısı olmayı bekler yeni sevgi.

...

Rahatlık, sevgi bağının ta kendisidir.

...

Aşk öyle üstüne düşüp bağlanmaya değmez.

...

Herkesi sev, azına güven.

Haksızlık etme hiç kimseye.

...

Aşk sancıları bizimdir,

biz doğaya aitsek eğer.

Aşk, gençlik gülümüzün dikenidir;

içgüdülerimiz buna,

bu da içgüdülerimize can verir.

...

Aşk, insan oluşumuzun anlamı ve kanıtıdır.

...

Aşk dilerse,

güzel ve erdemli bir sevgili düşer her birimize.

Her birimize bir sevgili sadece.

...

Aşk, öyle kaba, öyle hoyrattır ki

acıtır diken gibi!

Büyük bir soytarı
küçük bir korkaktır.

Düşüncelerinin ağzı, dili olmayacak;
aşırı hiçbir düşüncenin
ardına düşmek yok...
...
Teklifsiz ol, bayağı olma!
...
Dostlarm arasında denenmiş olanları
çelik halkalarla bağla yüreğine.
Ama her zıpçıktı, acemi çaylak arkadaşı da
el üstünde tutup elini kirletme.
...
Kavga etmekten sakın,
ama ettin mi de
öylesine et ki,
korksunlar senden.

...

Herkese kulağını ver,

sesini verme.

Herkese akıl danış,

kendi aklını sakla.

...

Kesenin el verdiği kadar giyin,

zengin ama gösterişsiz olsun giydiğin.

Çünkü kıyafet insanın

mihengidir çoğu kez.

...

Ne borç ver, ne de borç al;

çünkü borç almak tutum gücünü yıpratır.

Borç verınekse çoğu kez

hem paranı yitirmektir,

hem dostunu.

...

Her şeyden önce

kendine karşı doğru ol.

O zaman, gece gündüze varır gibi,

sen de aldatmaz olursun kimseyi.

...

Guguk kuşunu

öyle uzun besledi ki serçe,

serçenin beynini deldi,

guguğun yavrusu büyüyünce.

...
Görünüşte arkandan gelen
çıkarı için hizmet eden sana
toz olur gökyüzü kararınca
seni bırakıverir ayazda.
...
Evli olmadan çocuk peydahlayan
bitli bir serseri oluverir.
Bunun için değil mi ya,
Bir çok dilenci de evlenir.
...
Yüreğinin yerine
ayak baş parmağı koyan,
yüreğinde nasır bulur.
Öyle bir acı verir ki ona bu
geberir gece uykusuzluktan.
...
Aklının dayanma gücü öfkesine yenildi.
...
Yaşam özünü aldığı, beslendiği gövdeden
kendini çekip çıkaran dal,
kurumaya mahkumdur.
Ve kuruyunca da
yakıp yok etmek için kullanılır.
...
Akıl ve erdem
iğrenç olana iğrenç gelir.
Pislik ancak pislikten tad alır.

...

Ben talihin doğal soytarısıyım.

İyi davranın bana.

Kefaletimi hemen öderler benim.

Hemen bir hekim bulun bana.

Beynimden yaralandım ben.

...

Soytarılar çoğu kez

kahinliklerini ispat eder.

...

Oburluk nasıl oruca gebeyse

ölçüsüz bir başıboşluk da

zincirlere gebedir.

...

Suçlu bize dost olur

suçu hoş görülünce...

...

Kötüler merhamet edince

merhametin tadı kaçar.

...

Komutanın öfkeli bir söz olduğu yerde,

asker yakası açılmadık küfürdür.

...

Paha biçtiğimiz şeyin kendinde de

sayılmaya sevilmeye değer

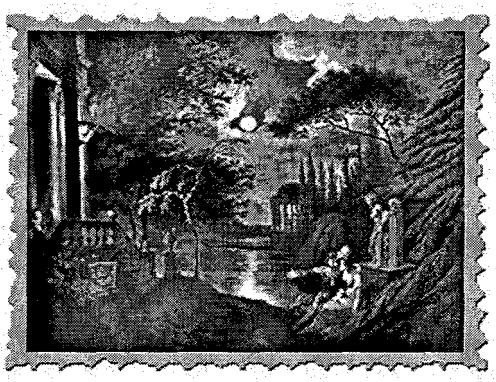
bir kıymet bulunmalı.

...

Kimine hiç değer vermeyiz
çok işe yarar.
Kimine çok değer veririz
hiç işe yaramaz !

...

Tarih bize gösteriyor ki
daha ilk zamanlardan beri
bir kimsenin iş başına gelmesi,
gelinceye kadar istenir.
Düşen ve ancak sevilmeğe hiç de layık
olmadığı zamanlar sevilen adam da,
gözden kaybolunca sevilmeğe başlanır.

Hiçten hiç çıkar.

İnsanın
diğer insanlarla paylaşmadığı
hiçbir değer, ne kadar gerçek,
ne kadar verimli olursa olsun
kendi malı sayılamaz.

...

Gururlu adam kendini yer bitirir.

...

Pintiliğin arttıkça kendi sonun yaklaşır.

...

Kurnaz gözlerin sanat yeteneği az
Sırf gördüğünü çizer, yüreği tanıyamaz.

...

Değerli ödül, hırsız eder namusu.

...

Baş tacı edilirken dış varlığın dışardan,
diller senin hakkını sana verirken önce,
vazgeçerler övgüden, şatafatlı lâflardan
gözün gösterdiğinden ötesini görünce.

...

İftira, hep iyiyi, doğruyu hedef bilir.

...

Hep kara çalsalar da
gerçek ruhlar kalır ak pak.

...

Cehenneme götüren, günahtan
hiç kaçan yok.

...

Kırbaçlanmaya alışkınsan,
bedelini ödemeye de hazırsmdır.

...

Kanlarımız birbirinin aynıdır
renk, yoğunluk ve ısı açısından
bunlar karıştırılınca
ne soy kalır, ne unvan.

...

Erdem yoksa eğer,
unvanlar ve şişindiğimiz yer de
sabun köpüğüdür onur dediğimiz şey de.

...

İyi olan için unvana gerek yoktur.

...

Nitelik unvanla gelmez, ama kötülük gelebilir.

...

Soyluluk toz toprağa karışmış,
unutulmuş soylu kemiklerin
çoğu kez suskun mezarıdır.

...

Soyluluk, hemen her mezar taşına yazılan,
bizleri tutsak eden, akıl
çelen bir sözcüktür sadece.
Aldatıcı, ölü bir ganimettir.

...

Maskaralık artar, ahmaklık geliştikçe.

...

Hor görüp uzaklaştırdığımız bir kimse,
bizim olsun isteriz, yitip gidince.

...

İnsan mevkiinden bir kere düştü mü,
ardı sıra sürüklenip gidiyor
ruhundaki değerler de.

Hafif cevizin içi dolu olamaz.

Altın öyküsü,
altın anahtarla kilitlenmiş bir kitap,
herkesin gözünde nasıl da
hayranlık uyandırır.
...
İyi bir iş övülmezse, ölür gider;
ardından gelecek binlerce iyi işi de yok eder.
...
Süsler, çoğu kez tehlikelidirler.
...
Hiç kuşkum yok,
masumluk yüzünü kızartacaktır
haksız suçlamanın
ve zorbalık sabrın karşısında
tir tir titreyecektir.

...

İftiranın ağzı kılıçtan keskin olur.

...

Şehvet engel tanımaz.

...

Çocukları iyilik bilmez krallar,
erdemli çocuklarını yitirenlerden
daha az mutsuz değildirler.

...

Güneş nasıl en kalın bulutlardan geçerse,
en sade kıyafetin altından da namus bakar.

...

Görülen en bayağı işin bile,
hatırı sayılacak değeri vardır.

...

Şu şöhret denen minik balık için
melankoli yemiyle avlanmaktan vazgeç!

...

Kılavuzum kör tâlih olunca
benim seçip bulamadığıma
benden daha değersiz biri ulaşabilir.

...

Erdemin damgası olmaksızın
şerefli olmak mümkün mü?

...

Ah keşke mal, mülk, unvan, mevki gibi şeyler
yalan dolanla, yolsuzlukla kazanılmasa da;

o yüce onuru taşıma hakkı
erdemli kişinin olsa yalnızca.

...

Kimse hak etmediği onuru
taşımaya yeltenmesin!

...

Her kusur hemen nefrete yol açmaz.

...

Merhamet etmeyen merhamet göremez.

...

Dünyevi gücün ilahi güce en yakın hâli,
adaletle merhametin uzlaşmasıyla
ortaya çıkar.

Yolu açık olur
iki kez vedalaşanın...

Nice şeyler büyüyüp gelişir gün ışığında,
fakat ilk önce çiçek veren meyveler,
ilk önce olgunlaşırlar.
...
Çirkin şeylerin zaman zaman da olsa
sokulmadığı saray var mı?
...
İyi bir ad erkekte de kadında da,
ruhun ilk mücevheridir.
Kesemi çalan çerçöp çalmış demektir;
bir vardı, bir yok.
Benimdi onun oldu,
binlerce kimseye de kölelik etti.
Fakat iyi adımı benden aşıran,
elimden öyle bir şey almış olur ki,

onu zengin etmez
ama yoksul bırakır beni gerçekten.
...
Soyulan kişi,
çalınan şeyi fark etmezse,
ve siz kendisine bildirmezseniz,
hiç soyulmamış demektir.
...
Kıskanç ruhlar
anlamazlar böyle cevaptan.
Bir şeyden dolayı kıskanç değildirler onlar.
Kıskanç oldukları için kıskançtırlar.
Kendi kendini dölleyen
ve kendi kendini doğuran
bir canavardır o.
...
Milyonlarca kişi var şu anda,
harama açılmış yataklarda
uyurlar da her gece,
kendi yatağımız diye
yemin etmekten çekinmezler.
...
İnsan cehennemin kapıcısı oldu mu yandı;
anahtar çevirmekten imanı gevrer.
...
İki kez uğurlamada çifte hayır vardır;
yolu açık olur iki kez vedalaşanın.
...

Kirli kuşkuların mahkeme kurup;
yasaya uygun düşüncelerle
oturum yapmadığı saf gönül kimde var?
...
Hırsızdan çalmış olur, soyulan
güler geçerse
oysa kendini soymuş olur,
boş yere üzülen kimse.
...
Hırsını dindirmek için ilk davranan kimse
canına değer vermiyor demektir.
Çünkü ölecektir kımıldar kımıldamaz.

Öz olmayınca
söz yükselmiyor göklere!

Sarhoş diyorlar bize,
domuz diye kirletiyorlar milletimizin adını.
Kazandığımız zaferler ne kadar parlak da olsa
şanımızın özünü, iliğini kemiriyor bu hâlimiz.
İnsanın kendisi için de böyledir bu;
çok kez bir kusur olur yaradılışında,
suçu da yoktur bunda.
Kendi seçmemiştir çünkü doğuşunu.
Olur a, pek aşırı bir öfkeye kapılıp
aklın duvarlarını yıkar geçirir,
ya da ciğerlerine işlenmiş bir alışkanlık
gelir berbat eder en güzel davranışlarını.
Evet, tabiatından ya da bahtından gelen
bir tek kusurla damgalandı mı insan
başka değerleriyle bir melek olsa,

bir insanın olabileceği kadar büyük olsa,
yalnız o kusurundan ötürü
düşer insanların gözünden.
Bir damla kötülük en soylu varlığı
lekeler ve yıkar bile bazen.
...
Sağlam insan nasıl, cenneti de verseler
dinlemezse aşağılık cümbüşlerin çağrısını;
çürük insan meleklerle sarmaş dolaş da olsa
bıkar göklerin yatağından,
can atar iğrenç pisliklere...
...
Doğruluğun gücü,
güzelliği kendine benzetinceye kadar,
güzelliğin gücü,
doğruluğu bir kahpeye çevirebilir.
...
Doğruluğu ne kadar aşılarsan aşıla
çürüktür kökümüz bizim,
eski meyvenin tadı gitmiyor kolay kolay!
...
Sözlerim uçuyor havaya,
ama düşüncem yerde.
Öz olmayınca söz yükselmiyor göklere!
...
Bir iftira atılmaya görsün ortaya,
dedikodusu, hedefinden şaşmaz bir gülle gibi,
zehirli okunu salar dünyaya.

...
Kral yemiş bir kurdu
sıradan bir insan, balık yemi yapar,
kurdu yutan balığı da midesine indirir.
...
Fazla konuşmaya varmıyor dilim.
Ama öyle kötü günler yaşıyoruz ki şimdi
insan ne yaptığını bilmeden hain oluveriyor.
Neden korktuğumuzu bilmeden
kuşkular içindeyiz.
Azmış, kudurmuş bir denizin ortasında
sağa sola boşuna yalpa vurup
olduğumuz yerde sayar gibiyiz.

Sevinç, sevinçle coşar.

Gülümseyebildikçe,
yitirmiş saymayız kendimizi.
...
Ölçülü bir matem ölülerin hakkıdır,
ama aşırı keder yaşayanların düşmanıdır.
...
İnsan ilerde gelecek mutlulukla, hazlarla
dolup taşmak için,
olgunlaşan zaman içinde
damıtarak tadar bu hazları.
...
Kimi eğlenceler kişiyi yorgun düşürür;
ama alınan zevk, çekilen zahmeti unutturur.
...
Kara haber, getireni de karalar.

...

Aldığın şeyin bedelini dertle ödediysen
kaybettin gitti demektir.

...

Kendini boşuna harcamış olur insan
dilediğine erer de zevkine varamazsa.
Yıktığın hayat kendininki olsun daha iyi
yıkmakla kazandığın
kuşkulu bir sevinç olursa.

...

Gülü kopardım mı,
hayat veremem ona bir daha;
solar ister istemez.
İyisi mi fidanında koklayayım ben onu.

...

Ateşli sevinçler de kederler de
yeminleri yakarlar
kendileriyle birlikte.

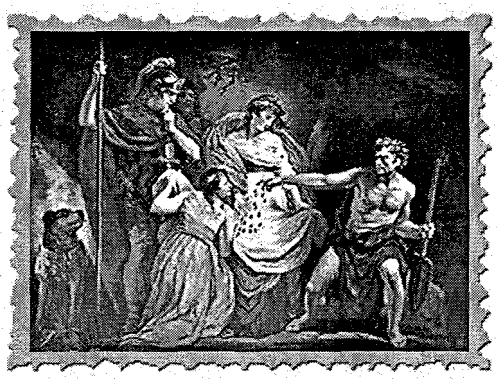
...

Sevincin en coştuğu yerde
dert en çok yerinir.
Bir dokunmada dert sevince döner,
sevinç dertlenir.

...

Bu kederim ne için doğrusu bilmiyorum,
beni üzüyor.
Nasıl tutuldum ona, nasıl uğradım?
Nerden buldum?

Neden oldu?
Nereden çıktı hiç bilmiyorum.
Bu gizli keder beni o kadar sarmış ki,
kendim bile kendimi tanıyamıyorum.
...
Kendi elinle çiz ki sürsün bahtiyarlığın.
...
Bizden büyüklerin
aynı acıları çektiklerini gördükçe;
düşünemiyor insan kendi sefaletini, acılarını.
Kendi başına acı çeken
ruhunda acıyı daha fazla duyar.
Çünkü geridedir her türlü tasasız şeyler,
geçmişte kalmıştır mutlu bakışlar.
Ancak acının ortağı,
dayanmanın dostu varsa
ruhun da çilesi hafifler.
...
Yüreğiniz ferah olsun, olabildiği kadar:
En uzun gecelerin de bir sabahı var.

Beklemek cehennemdir!

Saatleri sayılı olanlar
boşa harcamazlar zamanı,
acı içinde olanlar doğru olandan ayrılmazlar.
Bir daha konuşamayacak olanların sözleri,
gençliğin ve rahatlığın verdiği gevşeklikle
konuşanlarınkinden
daha çok önemsenir ...
...
Zaman bir dilencidir.
Sırtına heybesini almış sadaka toplar.
...
Zamanın dölyatağında nice olay var,
doğmayı bekler.
...
Hemen yapmalıyız ne yapmak istiyorsak,
çünkü isteklerimiz değişebilir;
düşer, duraklar eller, diller, yaşananlar önünde.

...
Araya zaman girdi mi,
can attığınız şey,
bir ah çekmeye,
sıkıntılı bir iç boşaltmaya döner.
...
Zaman habere gebe.
Her dakika birini doğuruyor.
Ağrılar içinde.
...
Şimdiki zaman, üstün bir geçmişten
daha üstün olmakla övünür hep.
...
Zaman ikiyüzlülüğün gizlediğini
nasıl olsa bir gün ortaya çıkarır.
...
Aslanın pençesini körlet, zaman ejderi!
Doyur dünyayı, kendi yavrusunun canıyla;
kaplanın çenesinden sök o keskin dişleri,
alevlerden dirilen Anka'yı yak kanıyla.
...
Gençliğe vergi olan süsü zaman didikler.
Derin çizgiler kazar güzelliğin alnına,
En gözde varlıkları canavarlar gibi yer,
kimse karşı duramaz amansız tırpanına.
...
Zaman, sen değiştirmedin beni.
Tazelenen gücünle yaptığın ehramlar,

bence ne şaşılacak yapılar, ne de yeni;
eski ağızlardaki yeni taam, o kadar.

...

Ömrümüz kısacıktır; biz o yüzden hayranız
önümüze eski diye serdiklerine.

...

Gün gecenin kıyar canına,
gece de günün.

...

Yeni hiçbir şey yoksa, yalnız eskiler varsa
demek ki beynimize oynanan
bir oyun var ortada.

...

Dinen dalgalar gibi kayalık kıyılarda
sonlarına koşuşur ömrümüzün anları.
Hızla yuvarlanırlar çırpınarak art arda
tutmak istercesine öne atılanları.

Doğduğumuzda ağlarız...

Nasıl göğüs gersin yazın tatlı rüzgârı
azgın günler dört yandan üstüne yürüdükçe.
...
Açık seçik çizgiler göreceksin, bak aynana:
Onlar aklına açık gömütler getirecek.
Güneş saatindeki gölgeler söyler sana:
Hırsızlama yürüyor zaman sonsuzluğa dek.
...
Her şey bozulur,
sonsuzca sürüp gidemez.
...
Geçmiş bir kazanın yasını tutmak
yeni bir kaza çağırmanın
şaşmaz yoludur ancak.
...
Yarın, yarından sonra bir yarın, bir yarın daha
sürüp gidiyor günden güne küçük adımlarla;

geçmiş günlerimizse nice sersemlere
ışık tutmuş, ölüm yolunda
toz toprak olmazdan önce.
Sön, cılız kandil, sön! Hayat dediğin ne ki:
Yürüyen bir gölge,
bir zavallı kukla bu sahnede:
Bir saat boy gösterip boyun kırıp gidecek!
Bir daha da duyulmayacak artık sesi.
...
Yaşamımızın dokusu karmakarışık bir masal,
iyiyle kötü yan yana.
Eğer yanlışlarımız onları kırbaçlamasaydı,
erdemlerimiz gurur duyardı.
Ve eğer erdemlerimiz onları kucaklamasaydı,
suçlarımız umutsuzluğa kapılırdı.
...
Yapacak başka işiniz olmayınca,
boğuşacak vakit bulursunuz.
...
Çabukluğa hiçbir zaman
ihmalciler kadar hayran kalan olmamıştır.
...
Tevekkül göstermelisin.
Ağlayarak geldik bu dünyaya.
Biliyorsun, havayı ilk kez
ciğerimize çektiğimizde
cıyak cıyak bağırırız hepimiz.

...

Doğduğumuzda ağlarız,

çünkü bu büyük maskaralar

sahnesine çıkarız.

...

Dünyanın durumunu gözsüz de görebilirsin.

Kulaklarınla seyret.

Güzellik nasıl eskirmiş sana gösterir aynan...

Artmasını isteriz en güzel varlıkların
güzelliğin gül yüzü solmasın diye asla.
...
Dışardan bakıldığında
iyi yanı bulunmayacak kötülük yoktur
yeryüzünde.
...
Dünyaya acımazsan, oburlar gibi ancak
varlığın da mezar da güzelliğini yutacak.
...
Kırk yılın kışı, güzel alnını kuşattı mı,
kapladı mı yüzünü derin çukurlar artık.
Gençliğin kibirli, süslü giyim kuşamı
beş para etmez olur, hırpanî yırtık pırtık.
Kullanmazsan gömülür güzelliğin seninle,
kullanırsan vârisin olur da sürer böyle.

...

Öyle güzelsin ki,

olmasın ecel senin fatihin

ve solucanlar mirasçın...

...

Terbiye ve nezaket iki kişinin eline kalırsa,

üstelik bu eller bir de kirliyse,

ne kötü bir şey bu!

...

Yaşarsa, birlikte yaşar gerçek ve güzellik.

...

İnandıramaz aynam, yaşlandığıma beni.

...

Gül, alımlıdır ama, bağrında yaşattığı

tatlı kokuyla bize daha hoş görünür.

...

Güzellik, doğar, yaşar,

ve ölür çiçek gibi.

...

Güzelliğe takılan süs gibidir kuşku.

...

Balık denizde yaşar.

Ne kıvançtır:

Dış güzelin, iç güzeli saklaması.

...

Kendine kutsal tanık bulan ruh,

yüze gülen bir haindir.

...

Küçücük mumun ışığı

nerelere kadar ulaşıyorsa

işte öyle parlar iyi bir iş, bu kötü dünyada.

...

İşlenmedikçe görünmez

asıl yüzü kötülüğün.

Kötülüğü ört de iyiliği öv.

Ey görünmez ruhu şarabın!
Kendini tanıtacak bir adın yoksa,
'şeytan' diyelim sana.
...
Parmağınız ağrımaya görsün,
ağrıya boğar bütün sağlam uzuvlarınızı.
...
Tanrı bana yardım etsin.
Kötülüklerden kötülük değil,
ders çıkarmayı öğretsin.
...
İnsan, niyeti bozuk olmadığını
gösterdikten sonra,
elinden bir şey gelmese bile af dileyebilir.
...
Zevkin girmediği yere fayda girip büyüyemez.

...

Yetenekleri olan kötü bir insan
ancak acındığı için övülür.

...

Hainlerin de nitelikli olanları vardır.

...

Allah kötüleri iyi,
düşmanları dost edenlerden yana olsun.

...

Unutma ki bu aşağılık dünyadasın,
çoğu zaman kötülüğü baş tacı edip
iyiliği çılgınlık sayan bu dünyada...

...

Meleklerin en parlağı gökten düşmüş.
Ama melekler pırıl pırıldır yine de.
Bütün kötüler iyi suretine de girseler
iyilik yine de iyilik olarak kalır.

...

Kötü işler gömülse de yerin dibine
çıkar bir gün insanların gözü önüne.

...

Gübre koyma kötülüklerin dibine,
büyürler!

...

Affet benim namustan yana oluşumu.
Çünkü, pisliğin ortalığı sardığı bu zamanda
iyiliğin af dilemesi gerekiyor kötülükten,
evet, önünde eğilerek:

'Sana iyilik etmeme izin ver'
demesi gerekiyor.

...

En şirin tomurcukta iğrenç kurtlar bulunur.

...

Kötü kullanılırsa körelir en sert bıçak.

...

Günahın ekmeğine neden yağ sürerler böyle
süsleyip püsleyerek kol gezen kötülüğü?

...

Kurt gibi diş geçirir kötülük goncalara.

...

En tatlı şeyler ekşir kötü işler yaparak:
Ottan çok daha iğrenç kokar çürüyen zambak.

...

Kötü bilinmektense, iyisimi, kötü ol,
zaten lekeliyorlar kötü değilsen bile.

Her parıldayanı altın sanma

Günahını altın kaplat da gör,
adaletin uzun, altın kılıcı
bir şey yapamadan kırılır.
...
Özgürlük dışarıdaysa
sürgün sizin yanınızdır.
...
Ekmeğinden ayırmayan
bir kabuk ya da lokma.
pişman olur yaptığına
karnı acıkınca yolda.
...
Yaldızlı mezar görünce gözün kamaşır.
Bilmezsin ki içinde kurtlar kaynaşır.
...
Söyle bakalım,
deliler soylulardan mı olur

toprak ağalarından mı?
Krallardan olur, krallardan!
...
Artık unutınam gerek
kırk yıldır konuştuğum anadilimi.
Artık dilimin bana telsiz bir keman,
bir harp kadar yararı yok.
Dilimi ağzıma hapsettiniz,
dişlerimin ve dudaklarımın ardına.
...
Altının bu kadarı karayı ak, çirkini güzel,
yanlışı doğru soysuzu soylu, yaşlıyı genç,
korkağı yiğit etmeye yeter de artar bile...
Bu sarı köle, dinleri yıkar da, yapar da.
Cehennemliği cennetlik eder.
İğrenç cüzamlıları sevdirir insana.
Hırsızları başköşelere oturtur,
sokar senatörler arasına,
şanlar şerefler alkışlarla.
...
Parayla aldığınız bu kadar esir!
Onları köpekleriniz, eşekleriniz,
katırlarınız gibi en kötü,
en pis işlere koşuyorsunuz.
Niçin?
Çünkü onları parayla satın aldınız.
Ben size söyleyeyim mi?
Hepsini azat ediniz,
mirasçılarınızla evlendiriniz onları.

Neden hep onlar yük altında ter döksünler.
Onlar da sizin gibi kuş tüyünde yatsınlar
Onların damağı da bal tatsın biraz.

...

Yoksul olup da hâline şükreden insanın
kendisi de zengindir gönlü de.
Oysa zenginliği sınırsız olduğu hâlde
her an yoksul düşme korkusuyla yaşayanın
bir kış kadar yoksul bir hayatı vardır.

...

Elde edilmeye görsün her şey biter.
Asıl haz, bir şeyin peşine düşmektir.

...

Eskiden dürüst bir erkek,
asker gibi az ve öz konuşurdu.
Şimdi imlâ kılavuzu gibi;
sözleri bir sürü garip yemekle süslü.
Muhteşem bir ziyafet sanki.

...

Düşen büyük adamı en sevdiği unutur,
yükselen züğürde ise düşmanları dost olur.

...

Bırakın yaralı geyik ağlasın,
diri ceylan oynaşırken.
Böyle kurulmuş düzeni dünyamızın,
ben beklerim sen uyurken.

...

Yalancı bir yüzle gizlemek gerek
yalancı bir yüreğin içindekini.

...
Düşündüğümle yaptığım
bir araya gelmedikçe
vuracağım yok uçup giden hedefimi.
...
Büyük işleri kotarıp ortaya çıkaranlar,
çoğu kez bunu
en zayıf temsilcileriyle yaparlar.
...
Başarı en umulmadık,
en beklenmedik anda gelir.
...
İyi bir gezgin,
başından geçenleri anlatan kişidir;
ama anlattıklarının
üçte üçünü uyduran kişi
yalnızca bir kez dinlenmeli
sonra da dövülmelidir.
...
Bilginin ne kumkuması kesilelim,
ne de mankafası olalım.
...
Eller ne yaparsa yapsın,
insanların yüzü dürüsttür.
...
Ne çelimsiz aletler vardır,
ne büyük işler görebilir.
...
Yoksul ve hoşnut olan zengindir,
hem de yeterince zengin.

...

Sonsuz zenginlik, kış gibi kısır gelir
yoksul düşmekten korkan kişiye.

...

Bizim oraların huyunu iyi bilirim ben;
Venedik'te fettanlıklarını
korkmazlar da Rabbin görmesinden
kocalara göstermekten korkarlar.
En büyük kaygıları yapmamak değil,
yapılanı gizlemektir.

...

Dosdoğru gerçeğin kapısına götüren
tahminlerle güçlü kanıtlar sizi inandırırsa,
elde edersiniz istediğinizi.

...

Ah şu sahtekârlık!
Nasıl da namuslu görünür dışardan.

...

Hainlerin iyi niyetine güven olmaz.

...

Bolluk içinde yüzüp tıkananlar da,
darlık çekip aç kalanlar kadar
hasta olabiliyor.
O hâlde, ara yerde olmak da
az mutluluk değil.

...

Az değil görünüşe kanan
ve aldanıp sonunda canından olan.

Kimse cânım bir evi bırakmaz çürümeye
görkemini şerefle ayakta tutmak varken.
...
Savaşlarda gücüyle ün salan bir kahraman
bin zafer kazansa da düşmeye görsün bir kez
adı silinir şeref defterinden o zaman.
Mertlik destanı artık anılarda süremez.
...
Feleğin sillesine karşı koyamazsa sabır,
feleğin sillesini alaya alır.
...
Güneşin morunda yatarak
erdem dolu mevsimle birlikte
bir çiçek gibi değil
bir hayvan leşi gibi
çürüyüp giden benim.
...
Bir güzel yaşlanıp da göçünce bugün,
anısı yaşar yine körpecik yavrusuyla yarın.
...
Ardında hiç çocuk bırakmadan ölürsen
dünya, dul kalmış kadın gibi yas tutar sana.
...
Yatak, yol yorgununa en hoş dinlenme yeri.
...
Saate bakarsan gündüz şimdi.
Ama karanlığa boğulmuş göğün lambası.
Ya gecenin zaferi bu;

ya da gün utanıyor doğmaktan.
Karanlıklar sarmış dünyamızın yüzünü
diri aydınlıklar öpecekken...
...
Bir aslanla çiftleşmek isteyen dişi geyik;
sevgisi uğruna ölmek zorundadır.
...
Göze iyi görünür kötü kişiler
daha kötüleri varsa eğer:
En kötü olmamak da
bir bakıma övgüye değer.

Ölüm hekimimiz oldu mu, ölüm deva bulmaktır.

Her fırtınadan sonra
böyle bir dinginlik gelecekse;
varsın yeller essin
ölümü uyandırıncaya dek.

...

İnsanın ölüm borcu
ancak bir kere ödenir.

...

Hasta adama vasiyetname yazdırmak
ölümünü hızlandıran bir şey olur ancak.

...

Güzellikte zengin,
ama yoksul da sayılır.
Ölünce gidecek çünkü
güzelliğiyle birlikte varı yoğu.

...
Ölüm bir deliğe saklanmış,
kolluyor bizi.
Üstümüze atıldı atılacak.
...
Kaçıp gidelim.
Bizim göz yaşlarımız ham henüz,
dökmeyelim.
...
Ben güneşi görmekten bezdim artık.
Varsın dünya yok oluversin!
Çalsın bela çanları!
Essin ölüm rüzgârları!
Zırhımız sırtımızda ölürüz hiç olmazsa!
...
Her yaşayan ölür,
sonsuzluk hepimizin sonu.
Olağan bir şey bu.
...
Ölmek, uyumak sadece!
Düşünün ki, uyumakla yalnız
bitebilir bütün acıları yüreğin,
ve çektiği bütün kahırlar insanoğlunun.
Uyumak, ama
düş görebilirsin uykuda, o kötü!
Çünkü, o ölüm uykularında
sıyrıldığımız zaman yaşamak kaygısından,
ne düşler görebilir insan,

düşünmeli bunu.
Bu düşüncedir
uzun yaşamayı cehennem eden.
...
Bir kral ölürken tek başına ölmez;
bu ölüm bir girdap gibi çeker götürür
ne varsa çevresinde.
Koca bir çarktır o,
en yüksek dağın başında dönen,
binlerce eklenti, takıntı vardır
bu çarkın büyük kollarında.
Bu çark bir devrildi mi, o büyük ayrıntılar,
o zavallı varlıklar da gürültüye gider;
kral ah çekti mi,
bütün bir halk da ah çeker.
...
Kazma kürek,
bir iki kazma kürek!
Beş arşın kefen bezi.
Çamur içinde bir delik, bir tümsek...
İşte budur bekleyen bizi.
...
İskender ölüyor, gömülüyor,
çürüyüp toprak oluyor,
bu toprak da balçık.
Şimdi bu balçıkla, ki İskender de var içinde,
neden fıçı tıkacı yapılmasın?
Koca imparator Sezar ölüp toprak olunca
bir deliği tıkayabilir rüzgâra karşı.

Ey bir zamanlar dünyayı titreten kasırga!
Şimdi duvarda harçsın
kışın soğuğuna karşı.
...
Ölüm jandarması bir yakaladı mı
bırakmıyor insanın yakasını.
...
Ölmem gerekiyorsa eğer
karanlığı bir gelinmiş gibi karşılayacağım
ve kollarıma alacağım onu.
...
İstersin ki
varlığın unutulsun ve bitsin,
bir kuru başına öl, izin de ölüp gitsin.
...
Ölümün kan kardeşi kapkara gece.
...
Bugün ölsem,
herkes için ölüyüm yarın,
toprağın bana verip vereceği
bir çukur.
...
İnsanlar, bu dünyaya gelişlerine
katlandıkları gibi,
göçüp gitmeye de katlanabilmelidirler;
önemli olan,
hazırlıklı olmaktır ölüm gelince.

...

Hayat o kadar tatlı ki!

Her an ölüm acısıyla bin kez ölürüz de

göze alamayız hemen ölmeyi!

Korkaklar duvara yakın gider.

Eski bir düşmanlıktan gelen
yeni bir kavgada
yurttaş kanı, yurttaş kanını
lekeler burada.

...

Sağ kaldıkça sen,
boynunu celladın ilmiğinden
çekmeye bak.

...

Kızmak yerinde duramamaktır.
Yiğit olan durup dayanır.

...

Serkeş uyruklar,
barış ve dirliğin düşmanları,
komşu kanıyla kılıçlarını kirletenler,
işitmiyor musunuz?

Hey, size söylüyorum be herifler!
Damarlarından fışkıran mor fıskiyelerde
kötü niyetli öfkenin
ateşini söndüren serseriler!
İşkencenin acısını tatmak
istemezseniz eğer
atın kanlı ellerde
hışımla sallanan silahları.
...
Şaka dönebilir uğursuz bir kavgaya
eğlenceyi bırakmalı tadında.
...
Karanlık bir yuva
ve sevilmeyen bir eş yanında
savaş hiç de zor bir iş değil.
...
En korkuncu kutsal göğün yardımını
insan işi sanan haddini bilmeyiş duygusu.
...
Kendi kaderimizi mahkûm edemeyiz.
...
Arka arkaya üç büyük yalana
çok zor inanılır.
...
Kim söz geçirebilir ki alın yazısına?
...

Kuzum, bu sözleri ben size nasıl öğrettimse öyle söyleyin, sözcükler su gibi aksın.

Çoğu oyuncuların yaptığı gibi
var kuvvetinizle bağıracaksanız,
mısralarımı şehrin tellalı okusun daha iyi.
Bir de elinizi ikide bir böyle savurmayın.
Bütün hareketlerinizde bir sükûnet olsun.
Heyecanın seli, fırtınası, tabiri caizse,
kasırgası içindeyken bile bu duygunuza
düzgünlük verecek bir itidal kazanmaya
gayret etmelisiniz.
Kafasına peruka takmış,
ağzı kalabalık bir herifin,
çoğu anlaşılmaz dilsiz oyunlarıyla,
gürültüden başka bir şeyden zevk almayan
ayak takımının kulak zarlarını
patlatacağım diye nasıl yırtınarak
heyecanlı bir sahneyi berbat ettiğini
görmek âdeta içime dokunur.
Şirretliği bile aşırıya götüren
bu türlü herifleri kırbaçlamalı.
Bunlar, eski oyuların bağırgan
Herod'undan da bağırgan.
Kuzum, siz böyle şeylerden sakının.
Ama, büsbütün de durgun olmayın,
basiretiniz size rehber olsun.
Hareketlerinizi sözlerinize, sözlerinizi
hareketlerinize uydurun.

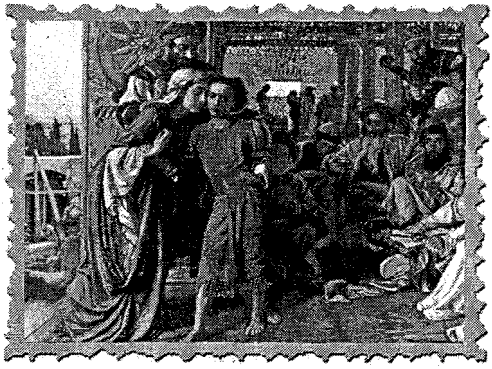

Kendi ateşin
besler ruhunun alevini.

Gerçek boya istemez;
kendi rengi solmaz ki!
Güzellik kalemsiz de, gerçek resmini çizer.
En iyiyle güzeli karıştırmak olmaz ki!
...
Kalbin yalpa yapsa da gözünü dik karşına.
...
En sefil dilencinin bile
ihtiyacından fazlası bulunur çıkınında.
...
Kim dayanabilir zamanın kırbacına?
Zorbanın kahrına, gururunun çiğnenmesine,
sevgisinin kepaze edilmesine,
kanunların bu kadar yavaş
yüzsüzlüğün bu kadar çabuk yürümesine,
kötülere kul olmasına iyi insanın

bir bıçak saplayıp göğsüne
kurtulmak varken?
Kim ister bütün bunlara katlanmak,
ağır bir hayatın altında inleyip terlemek;
ölümden sonraki bir şeyden korkmasa,
o kimsenin gidip de dönmediği
bilinmez dünya
ürkütmese yüreğini?
Bilmediğimiz belalara atılmaktansa
çektiklerine razı etmese insanı?
Bilinç böyle korkak ediyor hepimizi.
Düşüncenin soluk ışığı bulandırıyor
yürekten gelenin doğal rengini.
Ve nice büyük, yiğitçe atılışlar
yollarını değiştirip bu yüzden,
bir iş, bir eylem olma gücünü yitiriyorlar.
...
Sevincin en coştuğu yerde dert en çok yerinir.
Bir dokunmada dert sevince döner,
sevinç dertlenir.
...
Başı darda olan dayanak aramaya görsün,
sözde dostları düşman kesilir bütün.
...
Yukarda, alavere dalavere yok yukarda,
ne yaptıysan tıpatıp onu bulursun yukarda.
Orda tepeden tırnağa, bütün suçlarımızı
ortaya dökmek zorundayız.

...
Şimdi olacaksa bir şey, yarına kalmaz;
yarına kalacaksa, bugün olmaz.
...
Bütün mesele hazır olmakta.
Madem hiçbir insan bırakıp gideceği şeyin
gerçekten sahibi olmamış,
erken bırakmış ne çıkar!
...
İlahî bir güç karışıp işe,
biz ne taslaklar çizersek çizelim
son biçimi o veriyor kaderimize.
...
Bahtımda kral olmak varsa var.
Ben elimi bile oynatmasam
tacı başıma koyarlar.
...
Yapmakla olup bitseydi bu iş,
hemen yapardın, olup biterdi.
Döktüğün kanla akıp gitse her şey;
bir vuruşta sonuna varsan işin,
bir anda bu dünyayı olsun kazanıversen,
zaman denizinin bir kumsalı olan bu dünyayı,
öbür dünyayı gözden çıkarırdın.
Ama bu işlerin daha burada görülüyor hesabı.
Verdiğimiz kanlı dersi alan
gelip bize veriyor aldığı dersi.
Adaletin şaşmaz eli sunuyor bize
içine zehir döktüğümüz kadehi.

Merhamet duaya dayanamaz.

Dua öyle dokunaklı bir şeydir ki,
rahmetin bile gönlünü eder,
bağışlatır her kusuru...
...
Bir gün bir yarımadanın burnuna oturmuş,
bir yunusun sırtında,
önümden geçen deniz kızını dinlemiştim.
Öyle ılık, öyle tatlı idi ki şarkısı,
hırçın deniz bile yatışıvermişti hemen.
...
Eski püskü paçavralar arasından
küçük kusurlar görünür;
cüppeler ve kürklü kaftanlarsa her şeyi gizler.
...
Koyun yiyecek için
bir çobanın peşinden gider,
ama çoban yiyecek için
koyunun peşinden gitmez.

Sen para için efendinin yanına gidersin,
ama efendin para için senin yanına gelmez.
O hâlde sen koyunsun.

...

İşte ben de krallık hayalleri kuruyorum;
tıpkı yarımadanın üstünde durup
uzakta ayak basmak istediği kıyılara bakan,
'ah şu ayağının gücü gözüme denk olsa' diyen,
onu hedeflerinden ayıran denizi paylayan;
'kızarsam seni kurutur yol açarım kendime'
diye söylenen bir adam gibiyim.

...

Düşünmeyi ve konuşmayı
öğret bana sevgili varlık!
Sözlerinin arasındaki gizli anlamı
aç göster bana. Göster,
şu zavallı, hurafelere boğulmuş,
sığ, cılız, kaba, dünyasal aklıma.

...

Neden benim saf ve yalın ruhumu çekip
bilinmeyen ülkelere götürmeye çalışıyorsun?

...

Eğer başıma gelen felaketlerin
bir nedeni olsaydı,
ben de acılarıma sınır çekebilirdim.
Gökler ağlamaya başladıysa
yeryüzünü sel basmaz mı?

...

Becerikli insanlar
sarsak yönetimlerce engellenir.

...

İyilik, kıskıvrak bağlanıp

kul köle edilir kötülüğe.

...

Ne talih yüzüne güldüğünde şımarıp azar,

ne de aşağılık bir serserinin

saldırısmdan korkar.

Ateş ateşi söndürür,
çivi çiviyi söker.

Bana iyi demişler, kötü demişler ne çıkar ki,
kötümü yeşiller örter, iyimi takdir edersen eğer.
...
Varsa yoksa
sensin benim dünyam.
Ve bütün çabam;
senden duymak
ayıplarımı da övgülerimi de.
...
Görmez tabii,
nasıl görsün doğruyu aşkın gözü,
onca harap olmuşsa
nöbet tutmaktan ve gözyaşmdan?
...
Eski acılarla yeniden yanarım
zamanın aldıklarına.

...
Öldüğüm gün
dünyaya ilan edilecek olan,
o asık suratlı çanm çaldığı süreyi geçmesin
tutacağm yas ardımdan.
...
Çalacağı kaymağın başında bekleyen
kedi gibi tetikteyim.
...
İnsanın içinde hep savaştadır
iki hasım kral; zarafet ve kabalık.
...
Şu çelimsiz çiçeğin körpe kabuğunda
zehir de bulunur güçlü şifa da.
...
Bitkilerin, otların, taşların özünde
çok büyük bir güç yatar.
...
Kösele gibi,
kumtaşı gibi boz renkte elleri.
Vallahi ellerinde eldiven var sandım,
meğerse elleriymiş.
Tam ev kadını eli!
...
Yıllarla yıpranmış bir baba,
nasıl kıvançla izlerse
yerinde duramayan,
çocuksu şeyler yapan yavrusunu,

kaderin hain darbesiyle
güçten düşen ben de
senin değerinde,
doğruluğunda buluyorum huzuru.

...

Hayattayken oldukça yavaş biriydi;
ölünce ne yavaşlığı kaldı, ne kendi.

...

Nasıl bir şaheser şu insan!
Ne kadar soylu, akıldan yana.

...

Duygu olmadan gözler,
görme olmadan duygular,
eller ya da gözler olmadan kulaklar,
hiçbir şey olmadan yalnız koku
ya da doğru dürüst tek bir duyunun
hastalıklı bir parçası bile olsa,
böylesine şaşkınlığa düşmezdi insan.

...

Zırhlı bir önsözüm ben;
ama ne yazarın kalemine güvendim
ne de aktörün sesine bu zırhı kuşanırken.

...

Ne o, Caesar'ın arabasına mı bindin yoksa?
Muzaffer komutan gibisin ha?

...

Ölümlü ay da
sonunda dayanamadı, karardı.

...

Ateş ateşi söndürür, çivi çiviyi söker;
haklar haklarla çiğnenir,
kuvvet kuvvetle çöker.

...

Biraz önce uçup giden şu
hayalî gösteri gibi,
dumam bile kalmayacak ardında.
Rüya dediğin şey de bizlerden olur işte.
Ve minicik ömrümüzü yine bir
uyku noktalar.

...

Çekmem gereken cezanın
yarısını bile çektirmeye
yetmez gücün senin.

...

Ölüm hususunda
kesin bir karar ver ki;
ölüm ya da hayat,
senin için daha tatlı bir hâl alsın.

...

Beslemekte gübreli dünyamız
insanı da, hayvanı da.

...

Ben de sizin gibi
ekmekle beslenirim,
acıkırım, acı duyarım, dost ararım.

Böyle ihtiyaçları olan
benim gibi bir kula
nasıl kral diyebilirsiniz?

Ayrıntılar...

Shakespeare'in annesi 1609'da Stratford'da hayatını kaybeder.

...

Şair, 1596 yılının Ekimi'inde Londra'nın Bishopsgate semtinde kirada oturmaktadır.

...

Shakespeare'in kardeşlerinden Edmund, 1580'de doğmuştur. Londra'da aktörlük yapmış ve 28 yaşında ölmüştür.

...

1613'te Blackfairs semtinde 140 sterline bir ev alır, Shakespeare.

...

1616'da küçük kızı Judith, Thomas Quiney ile evlenir.

...

1602 yılında Eski Stratford'da 127 dönüm arazi almak için 327 sterlin öder.

...

Babası John Shakespeare, 1552'de evinin önündeki gübre yığınını kaldırmadığı için 12 kuruş ceza ödemek zorunda kalır.

...

1623'te eserlerinin ilk folio baskısı yapılır, yani matbaa kağıdı ikiye katlanarak metin dört sayfa hâlinde basılır.

...

Shakespeare 23-24 yaşlarında Londra'da bir tiyatro topluluğuna bağlanır. İşini profesyonelce yaptığı için sürekli takdir kazanır burada.

...

1556 Eylül'ünde William Shakespeare'in babası John, bira ve ekmek tatma işi için meclisin seçtiği iki kişiden biri olmuştu. O zamanlar bu iş ağzı sıkı ve güvenilir kimselere verilirdi.

...

Shakespeare'in kardeşlerinden Joan daha bebekken ölür, bir diğer kardeşi Margaret ise 2 Aralık 1562'de vaftiz edilir ve dört ay sonra o da ölür.

...

Shakespeare'in annesinin eğitimi bilinmiyor ancak okur yazar olduğu düşünülüyor. Çünkü ona ait olduğu düşünülen bir imzası mevcut. İmza ise bir satış belgesi üzerinde yer alıyor.

...

Shakespeare'in babası John'un belgeleri mühürlemeye yarayan ve mevkiinin göstergesi olan, üzerinde "I S" harfleri bulunan bir mühür yüzüğü vardı. Annesi Mary'nin ise, üzerinde koşan bir at kabartması bulunan zarif bir mührü vardı.

...

Shakespeare döneminde kırsal kesimde bir inanç vardı; diş çürümesi bedende zararlı sıvıların veya dişlerde kurtçukların varlığına yorulurdu. Bunu önlemek için çocuklar sabahları dişlerini yumuşak bir bez ve tatlı bir macunla temizlerdi.

...

Dönemin gençlerinin eğlenceleri arasında hokkabazlar, kılıç dövüşçüleri, dans eden ayılar veya bazen ayıcılar tarafından düzenlenen "ayı boğuşu" (ayı dövüşü) vardı. Ayı boğuşunda, bir kazığa bağlanan ayının üzerine aç köpekler salınır ve köpekler ile ayın boğuşması izlenirdi. Muhtemelen Shakespeare de böyle şölenlerde eğlenmişti.

...

Şairin babası John Shakespeare, maliye idaresince iki defa yasa dışı yün ticareti yapmakla suçlanmıştı.

...

Stratford okullarında dersler William'ın zamanında, hatta bugüne dek, mahallî kayıtlara göre kilisede ya da kilise kompleksi içinde yapılırdı.

...

1570'lerde Latince çok önemli bir yerdeydi. Shakespeare, yedi yaşından on beş yaşına kadar her gün Latince ezberledi. Bu ezberler her şeyden önce kulağını eğitecekti. İyi bir hafıza ile okuduğu veya duyduğu sözel malzemenin büyük bir kısmını sonraki zamanlarda eserlerinde kullanabilecekti. William Shakespeare'in Yunanca ile de dokuz yaşlarında iken tanıştığı düşünülüyor.

...

Dönemin okullarında derslerin yedi güne yayıldığı söylenebilir. Çünkü çocuklar Pazar ayinlerini ve kısa vaazların da konularından sorumlu tutuluyorlardı.

...

Dili etkili kullanmada Shakespeare'in kılavuzları; Genel bilgi için, Ad Herennium, teori için Quintilianus, çeşitlilik ve zarafet için Erasmus'un Copia'sı ve söz sanatları için Susenbrotus idi. Ad Herennium, William'a bir sunuş konuşmasının fazla uğraşmadan nasıl yazılabileceğini öğretmişti.

...

Shakespeare eserlerinin folio basımında yer almayan iki Soylu Akraba'nın 1634 yılında Thomas Coates tarafından quatro baskısı yapıldı.

...

Shakespeare hakkındaki söylentilerden biri de iyi bir geyik avcısı olduğu yönündedir. Ayrıca bir diğer söylenti de gençliğinde bir ailenin yanında hizmetkârlık yapmış olduğudur.

...

William'ın Anne Hathaway ile imzaladığı evlilik akdinde şöyle yazıyordu;

...

"Bir taraftan William Shagspere* ile, worcester* bölgesi, Stratford* kasabasından Anne hathwey'in* yasal olarak evlenebilecekleri ve bundan böyle karı koca olarak yaşamlarını birlikte sürdürebilecekleri tespit edilmiştir."(* Akdin orijinalinde isimler, bu şekilde yazılmıştır.)

...

Anne ile William'ın çocukları Susana Shakespeare adı ile 26 Mayıs 1583'te vaftiz edildi. 2 Şubat 1585 Salı günü, Shakespeare'in ikizleri dünyaya geldi. Çocuklarına Hamnet ve Judith adını verdiler.

...

Shakespeare ilk yirmi altı sonesinde alımlı bir genci anlatır. Aynı zamanda şiirlerinde konuşan kişinin de portresini çizer. Şair aşkın önceliğini vurgularken, çocuk sahibi olma olgusunun yavaş yavaş kaybolduğu görülür.

...

1500'lerin sonuna doğru İngiltere'de doğan çocukların üçte biri çeşitli sebeplerle on yaşına ulaşamadan hayatlarını kaybediyorlardı. Shakespeare'in tek oğlu olan Hamnet de 1596 yazında yaşama veda etti. Görevli kâtip defin kaydına şu notu düştü:

...

Hamnet filius William Shakspere (Hamnet, William Shakspere oğlu)

Shakespeare'in el yazısı

Shakespeare'in kendi el yazmaları bugüne ulaşamamıştır.

Ancak Sir Thomas More adını taşıyan ve Shakespeare'in başka bir yazarla ortaklaşa kaleme aldığı söylenen oyunun özgün kopyasında üç sayfalık bir bölüm kendi el yazısı ile yazılmıştır.

Bir de şairin kaleme aldığı bazı mektuplar bulunmaktadır.

Yirmi dokuzuncu doğum gününe birkaç hafta kala, kont ve Venüs ile Adonis'in öteki okurları için bir mektup yazar:

Sayın Ekselansları,

Kaba dizelerimi siz sayın Lorduma ithaf etmekle haddimi aşıyor olabilirim veya bu kadar cılız bir yüke böylesine güçlü bir dayanak aradığım için tüm aleme maskara olabilirim. Ancak siz efendimi biraz memnun edebilirsem, kendimi en yüksek övgüyü kazanmış sayacağım ve yemin ederim, size ve şerefinize daha yaraşır

değerde bir ürün verebilmek için bundan sonra bir tek saatimi boş geçirmeyeceğim.

Ancak eğer, muhayyilemin ilk evladı çirkin çıkarsa, bu denli soylu bir vaftiz babaya layık olmadığı için çok üzüleceğim ve aynı kötü hasadı bir daha almaktansa, böyle kıraç bir toprağı bundan sonra ekmeyeceğim.

Ürünümü sizin değerli takdirlerinize sunuyorum; her şeyin gönlünüzce olmasını ve siz saygıdeğer efendimin tüm umutlarının gerçekleşmesini diliyorum.

Ekselanslarına, tüm saygılarımla,

William Shakespeare

1594 yılı baharında yazılmış ve yazılacak olan tüm şiirlerini kontuna adadığını belirttiği bir mektubu daha bulunmaktadır:

Saygıdeğer Lord'uma...

Yaptığım her şey sizin için, yapacağım her şey sizin için; hepsi, size adanmış olan varlığımın bir parçası çünkü. Keşke değerim daha büyük olsaydı ve sizin için daha büyük şeyler yapabilseydim; ancak olabildiğim kadarıyla siz Lordumun bendesiyim. Size uzun ve mutluluk dolu bir ömür dilerim.

Her zaman Lordumun hizmetinde olan

William Shakespeare

Shakespeare'in vasiyetnamesi

Tanrı adına Amin.

Ben, Warwickshire eyaletinde, Stratford upon Avon'dan William Shakespeare, gent.

Tanrı'ya şükür sağlığım ve aklım yerinde olarak bu son vasiyetimi aşağıdaki biçimde ve tarzda yapıyorum. Öncelikle ruhumu, beni yaratan Tanrı'ya emanet ediyorum; umudum ve kesin inancım odur ki, ancak ve ancak kurtarıcım Hz. İsa'nın erdemleri sayesinde sonsuz yaşama kavuşabilmem mümkün olabilecektir.

Topraktan oluşan bedenimi de yine toprağa iade ediyorum.

Hakkında söylenenler...

Düş gücünün taşkınlığı nedeniyle bazen mantığın sınırlarını aşan Shakespeare, gerek ürettiği yeni sözcük ve deyimler, gerekse var olan sözcüklere yaptığı eziyetlerle tüm kuralları alt üst eder.

John Dryden

...

Ortaya koyduğu karakterler doğanın ta kendisidir. Bu nedenle onları doğanın birer kopyası olarak tanımlamak Shakespeare'e haksızlıktır.

Alexander Pope

...

Shakespeare, yeni yüzyıla girildiğinde, çağdaşı olan oyun yazarlarının çoğundan farklı olarak, hızla gözden kaybolmakta olan bir çağın son ileri karakolunu oluşturan, geçmişi sürdüren ve özetleyen bir oyun yazarı olup çıkmıştır.

Martin Lings

...

Bu anahtarlarla (soneler) Shakespeare gönlünün kilidini açmıştır.

William Wordsworth

...

Davranışları ne kadar nazikse kişiliği de o derece mükemmeldir. Ayrıca saygın kişilerin onun iş ahlakından ve yazdıklarının zarafetinden övgüyle söz etmeleri bir yandan dürüstlüğünün diğer yandan sanatçı kişiliğinin kanıtıdır.

Henry Chettle

...

Latinler arasında Plautus ve Seneca nasıl komedi ve trajedi türlerinin en iyi örneklerini vermişlerse, İngilizler arasında da Shakespeare her iki türün en iyi örneklerini veren oyun yazarıdır.

Frances Meres

...

O, Avon nehrinin tatlı nağmeli kuğusudur.

Ben Jonson

...

O modern hatta klasik dönem şairlerinin tümünden daha güçlü sezgilere, daha yüce bir ruha sahipti.

John Dryden

Shakespeare Çevirileri Bibliyografyası

THE TWO GENTLEMEN OF VERONA

Verona'nın İki Asilzadeleri. Çev. Mihran M. Boyacıyan. İstanbul: Civelekyan Matbaası, 1302.

Veronalı İki Centilmen. Çev. Avni Givda. Ankara: Maarif Matbaası, 1944.

THE TAMING OF THE SHREW

Yola Getirilen Hırçın Kız. Çev. Mehmet Şükrü. İstanbul, Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi, 1934

Hırçın Kız. Çev. Nureddin Sevin. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1946.

Huysuz Kız. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1997.

THE FIRST PART OF HENRY THE SIXTH

THE SECOND PART OF HENRY THE SIXTH

(THE FIRST PART OF THE CONTENTION OF THE TWO FAMOUS HOUSES OF YORK AND LANCASTER)

THE THIRD PART OF HENRY THE SIXTH

(THE TRUE TRAGEDY OF RICHARD DUKE OF YORK AND THE GOOD KING HENRY THE SIXTH)

VI. Henry: I., II. ve III. Bölüm. Çev. Hamit Çalışkan. Ankara: İmge Yayınları, 1994.

THE TRAGEDY OF TITUS ANDRONICUS

Titus Andronicus. Çev. Ali Neyzi. İstanbul: Mitos-Boyut Yayınları, 1995.

THE TRAGEDY OF RICHARD III

Richard III Faciası. Çev. Seniha Sami. Ahmet Halit Kitabevi, 1946.

Kral III. Richard Faciası. Çev. Berna Moran. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1947.

Kral III. Richard Tragedyası.Çev. Berna Moran. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1965.

III. Richard. Çev. Berna Moran. İstanbul: Adam Yayınları, 1992.

III. Richard. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2004.

THE COMEDY OF ERRORS

Sehiv Komedyası. Çev. Mihran M. Boyacıyan. İstanbul: Civelekyan Matbaası, 1302.

Sehv-i Mudhik. Çev. Hasan Sırrı. Kostantiniyye, 1304.

Yanlışlıklar Komediası. Çev. Avni Givda. Ankara: Maarif Vekâleti, 1943.

Yanlışlıklar Komedyası. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993.

Yanlışlıklar Komedyası. Çev. Avni Givda. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1999.

Yanlışlıklar Güldürüsü. Çev. Avni Givda. Yay. Haz. Ve Sadeleştiren: Egemen Berköz. İstanbul: Cumhuriyet Yayınları, 2000.

LOVE'S LABOUR'S LOST

Aşkın Çabası Boşuna. Çev. Ali H. Neyzi. İstanbul: Mitos-Boyut Yayınları, 2002.

A MIDSUMMER NIGHT'S DREAM

Yaz Ortasında Bir Gecelik Rüya. Çev. Nureddin Sevin. İstanbul: Hilmi Kitabevi, 1936.

Bir Yaz Dönümü Gecesi Rüyası. Çev. Nureddin Sevin. Ankara: Maarif Matbaası, 1944

Bahar Noktası. Çev. Can Yücel. 1981. İstanbul: Papirüs Yayınları, 1996.

Bir Yaz Gecesi Rüyası. Çev. Bülent Bozkurt. 1987. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1999.

THE TRAGEDY OF ROMEO AND JULIET

Romeo ve Juliyet. Çev. Mihran M. Boyacıyan. İstanbul: Civelekyan Matbaası, 1302.

Romeo-Juliet. Çev. Abdullah Cevdet. Şehbal 7-24 (1 Temmuz 1325-1 Ağustos 1326.

Romeo-Jülyet. Çev. Mehmet Şükrü Erden. İstanbul: Arkadaş Matbaası, 1938.

Romeo ve Juliet. Çev. Kâmuran Günseli. İstanbul: Çığır Kitabevi, 1938.

Romeo ve Juliet. Çev. İlhan Siyami Tanar. İstanbul: Suhulet Kitabevi, 1938.

Romeo-Juliet. Çev. Ertuğrul İlgin. İstanbul: İnkilab Kitabevi, 1939.

Romeo ve Juliet. Çev. A. B. Şenkal. İstanbul: Sertel Yayınevi, 1939.

Romeo ve Juliet. Çev. Yusuf Mardin. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1945.

Romeo Juliet. Çev. Adli Moran. İstanbul: Ak Kitabevi, 1959.

Romeo ve Juliet. Çev. A. Turan Oflazoğlu. Ankara: Bilgi Yayınevi, 1968.

Romeo ve Juliet. Çev. Özdemir Nutku. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1984.

THE TRAGEDY OF KING RICHARD II.

II. Richard. Çev. Hamit Çalışkan. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1992

THE LIFE AND DEATH OF KING JOHN

Kral John. Çev. Ali H. Neyzi. Mitos-Boyut Yayınları: İstanbul, 2003.

THE MERCHANT OF VENICE,

OR OTHERWISE CALLED

THE JEW OF VENICE

Venedik Taciri. Çev. H. Y. ("Muharrir: İngiliz meşahir erbab kaleminden Şekispir. Mütercimi H. Y. İstanbul: Matbaa Ebuzziyâ - Der Galata, 1301.

Venedik Taciri. Çev. Halide Edib. Temaşa 8-11, 13 Eylül 1334/1918.

Venedik Taciri. Çev. Mehmet Şükrü. İstanbul, 1930.

Venedik Taciri. Çev. Nureddin Sevin. Ankara,1938. (İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları,1992.)

Hamlet ve Venedikli Tüccar. Çev. Şehbal Erdeniz ve Orhan Veli Kanık. İstanbul: Doğan Kardeş Yayınları, 1949.

Venedik Taciri. Çev. Adnan Yaltı. İstanbul: Zuhal Yayınevi, 1968.

Venedik Taciri. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1992.

Toplu Oyunları 1: Kısasa Kısas, Onikinci Gece, Venedik Taciri. Çev. Zeynep Avcı. İstanbul: Mitos-Boyut Yayınları, 1996.

THE HISTORY OF HENRY IV,

PARTS I AND II

IV. Henry: I ve II. Bölüm. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1992.

THE MERRY WIVES OF WINDSOR

Windsor'un Şen Kadınları. Çev. Haldun Derin. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1945.

Windsor'un Şen Kadınları. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2000.

MUCH ADO ABOUT NOTHING

Kuru Gürültü. Çev. Hâmit Dereli. 1944. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları,1967.

Yok Yere Yaygara. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1998.

Kuru Gürültü. Çev. Sevgi Sanlı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2002.

THE LIFE OF HENRY V

V. Henry. Çev. Ali H. Neyzi. Mitos-Boyut Yayınları: İstanbul, 2002.

THE TRAGEDY OF JULIUS CAESAR

Julsezar. (Kapakta ayrıca Latin harfleriyle JULIUS CÉSAR.) Çev. Abdullah Cevdet. Mısır: Matbaa-i ictihad, 1908.

Jules César (Jül Sezar). Çev. Mehmet Şükrü. İstanbul: Cumhuriyet Matbaası, 1930.

Jül Sezar. Çev. Mehmet Şükrü. İstanbul: Darülbedayi yayını, 1930.

Julius Caesar. Çev. Nureddin Sevin. 1942. Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1992.

Julius Caesar. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1966.

Julius Caesar. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2002.

AS YOU LIKE IT

Beğendiğiniz Gibi. Çev. Orhan Burian. Ankara: Maarif Vekâleti, 1943.

Nasıl hoşunuza giderse. Çev. Halide Edib Adıvar ve Vahit Turhan. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1943.

Size Nasıl Geliyorsa. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1996.

THE TRAGEDY OF HAMLET, PRINCE OF DENMARK

Hamlet. Çev. Abdullah Cevdet. Mısır: Matbaa-i ictihad, 1908.

Hamlet: Danimarka Prensi. Çev. Kâmuran Şerif. İstanbul: Devlet Matbaası, 1927.

Hamlet: Danimarka Prensi. Çev. Halide Edib Adıvar ve Vahit Turhan. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1941.

Hamlet. Çev. Orhan Burian. 1944. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1966.

Hamlet ve Venedikli Tüccar. Çev. Şehbal Erdeniz ve Orhan Veli Kanık. İstanbul: Doğan Kardeş Yayınları, 1949.

Hamlet. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1965.

Hamlet. Çev. Bülent Bozkurt. 1982. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1999.

Hamlet. Çev. Can Yücel. 1992. İstanbul: Papirüs Yayınları, 1996.

Hamlet. Çev. Orhan Burian. Yay. Haz. ve Sadeleştiren Müjdat Gezen. İstanbul: MSM Yayınları, 2000.

TWELFTH NIGHT, OR WHAT YOU WILL

On İkinci Gece. Çev. Mehmet Şükrü. İstanbul: Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi, 1937.

On İkinci Gece. Çev. Avni Givda. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1946.

On İkinci Gece. Çev. Özdemir Nutku. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1988.

TROILUS AND CRESSIDA

Troilos ile Kressida. Çev. S. Eyüboğlu ve M. Irgat. İstanbul: Maarif Vekâleti, 1956.

Troilos ile Kressida. Çev. Sabahattin Eyüboğlu ve Mina Urgan. İstanbul: Adam Yayınları, 1993.

THE SONNETS

William Shakespeare: Soneler. Çev. Talat S. Halman. İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1964.

Soneler. Çev. Bülent ve Saadet Bozkurt. 1979. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1994.

Shakespeare: Tüm Soneler. Çev. Talat S. Halman. İstanbul: Cem Yayınevi, 1989.

Soneler. Çev. Talat S. Halman. İstanbul: K Kitaplığı 29, 2003.

VARIOUS POEMS

A Lover's Complaint

The Passionate Pilgrim

The Phoenix and the Turtle

The Rape of Lucrece

Venus and Adonis

Bu şiirlerin kısmi çevirileri olmakla birlikte, henüz hiçbirinin tam çevirisi yayımlanmadı.

MEASURE FOR MEASURE

Toplu Oyunları 1. Kısasa Kısas, Onikinci gece, Venedik Taciri. Çev. Zeynep Avcı. İstanbul: Mitos-Boyut Yayınları, 1996.

THE TRAGEDY OF OTHELLO,

THE MOOR OF VENICE

Othello. [Jean François Ducis'in Fransızca çevirisinden] Çev. Hasan Bedreddin, Mehmet Rifat. Temaşa cüz 3. İstanbul, 1293.

Otello. Çev. Mihran Boyacıyan. İstanbul: Mansume-i Efkar, 1328.

Othello. [Fransızcadan] Çev. Refet Ülgen. Ankara: Maarif Vekâleti, 1931.

Othello: Venedikli Bir Magribînin Faciası. Çev. Orhan Burian. İstanbul: Yücel Yaymevi, 1940.

Othello. Çev. Ülkü Tamer. İstanbul, 1964

Othello: Venedikli Bir Magriplinin faciası. Çev. Orhan Burian. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1966.

Othello. Çev. A. Vahit Turhan ve A. Turan Oflazoğlu. İstanbul, 1965.

Othello. Çev. Özdemir Nutku. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1985.

Othello. Çev. Orhan Burian. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1999.

ALL'S WELL THAT ENDS WELL

Yeter ki Sonu İyi Bitsin. Çev. Özdemir Nutku. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1988.

THE LIFE OF TIMON OF ATHENS

Atinalı Timon. Çev. Orhan Burian. 1944. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1965.

Atinalı Timon. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1965.

THE TRAGEDY OF KING LEAR

Kıral Lir. Çev. Abdullah Cevdet. İstanbul: Resimli Kitab matbaası, 1912.

Kral Lir. Çev. Seniha Bedri Göknil. 1937.

Kral Lear. Çev. İrfan Şahinbaş. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, 1959.

Kral Lear. Çev. Seniha Bedri Göknil. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1967.

Kral Lear. Çev. Özdemir Nutku. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1986.

THE TRAGEDY OF MACBETH

Macbeth. Çev. Abdullah Cevdet. Mısır: Matbaa-i ictihad, 1909.

Makbet. Çev. Mehmet Şükrü. İstanbul, 1931.

Macbeth. Çev. Orhan Burian. 1946. İstanbul: Cumhuriyet Yayınları, 1999.

Macbeth. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. 1962. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1967.

Macbeth. Çev. Nazım Engin. İstanbul: Şehir Operası Yayınları, 1964.

Macbeth. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2000.

THE TRAGEDY OF ANTONY AND CLEOPATRA

Antuvan ve Kleopatra. Çev. Abdullah Cevdet. İstanbul: Matbaa-i Necıni , 1921.

Antonius ile Kleopatra. Çev. Saffet Korkut. 1944. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1997.

Antonius ile Kleopatra. Çev. Seniha Sami. İstanbul: Hilmi Kitabevi, 1946.

Antonius ve Kleopatra. Çev. Halide Edib Adıvar ve Mina Urgan. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1949.

Antonius ve Kleopatra. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1967.

Antonius ve Kleopatra. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2002.

PERICLES, PRINCE OF TYRE

Pericles. Çev. Hamdi Koç. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1992.

THE TRAGEDY OF CORIOLANUS

Coriolanus faciası. Çev. Seniha Sami. İstanbul: Hilmi Kitabevi, 1942.

Coriolanus. Çev. Halide Edib Adıvar ve Vahit Turhan. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1945.

Coriolanus. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1994.

THE WINTER'S TALE

Kış Masalı. Çev. [Mehmet] Nâdir. Matbaa-i Esad İzzet, 1299.

Kış Masalı. Çev. A. Turan Oflazoğlu. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1979.

CYMBELINE, KING OF BRITAIN

Cymbeline. Çev. Engin Uzmen. Ankara: İmge Yayınları, 1992.

THE TEMPEST

Fırtına. Çev. Mustafa Işıksal. Ankara: Gazi Terbiye Enstitüsü, 1935.

Fırtına. Çev. Haldun Derin. 1944. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1964.

Fırtına: İki Perde. Çev. Can Yücel. 1991. Papirüs Yayınları, 1996.

Fırtına. Çev. Bülent Bozkurt. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1994.

HENRY VIII

(ALL IS TRUE)

VIII. Henry. Çev. Belkıs Boyar. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1947.

THE TWO NOBLE KINSMEN

İki Soylu Akraba. Çev. Özdemir Nutku. İstanbul: Alkım Yayınları, 2004.

kaynaklar

Shakespeare, W. ,
Romeo ve Juliet, Çev.
Özdemir Nutku,
Remzi Kitabevi, İstanbul, 1993.

Shakespeare, W. , Hırçın Kız,
Çev. Nureddin Sevin,
Milli Eğitim Basımevi, 1946.

Eagleton, T. ,
William Shakespeare,
Çev. A. Cüneyt Yalaz,
BÜ Yayınları,
İstanbul, 2005.

Shakespeare, W. ,
Yanlışlıklar Komedyası,
Çev. Bülent Bozkurt,
Remzi Kitabevi, İstanbul, 2004.

Honan, P., Shakespeare:
Bir Yaşam,
Çev. Bülent Bozkurt,
Yapı Kredi Yayınları,
İstanbul, 2003.

Shakespeare, W. , Fırtına, Çev. aldun Derin,
Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1964.

Shakespeare, W. , Venedik Taciri,
Çev. Bülent Bozkurt,
Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.

Lings, M. ,
Shakespeare'in Kutsal Sanatı,
Çev. İhsan Durdu, Ayışığı Kitapları,
İstanbul, 2001.

Shakespeare, W. ,
Yeter ki Sonu İyi Bitsin,
Çev. Özdemir Nutku,
Remzi Kitabevi, İstanbul, 1993.

Shakespeare, W. , Kral Lear,
Çev. Özdemir Nutku,
Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.

Shakespeare, W. , Kış Masalı,
Çev. A. Turan Oflazoğlu,
İz Yayıncılık, İstanbul, 2001.

Shakespeare, W. , Othello,
Çev. A. Vahit Turhan,
A. Turan Oflazoğlu,
İz Yayıncılık, İstanbul, 2001.

Shakespeare, W. , Hamlet,
Çev. Sabahattin Eyuboğlu,
Remzi Kitabevi, İstanbul, 1993.

Shakespeare, W. ,
Antonius ile Kleopatra,
Çev. Saffet Korkut,
Maarif Matbaası, Ankara, 1944.

Shakespeare, W. , Tüm Soneler,
Çev. Talât Sait Hamlan,
Cem Yayınevi, İstanbul, 2000.

Shakespeare, W. , Macbeth,
Çev. Sabahattin Eyuboğlu,
Can Yayınları, İstanbul, 1962.

Wells, S. ,
Shakespeare ve Eserleri,
Çev. Cevza Sevgen,
Yapı Kredi Yayınları,
İstanbul, 1992.

Shakespeare, W. ,
Windsor'un Şen Kadınları,
Çev. Haldun Derin,
Milli Eğitim Basımevi,
İstanbul, 1945.

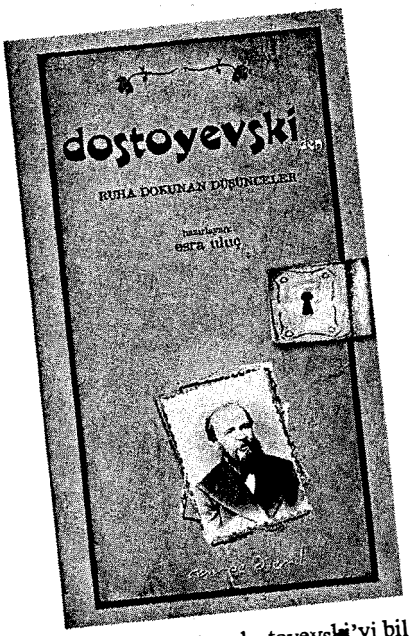
www.shakespeare.org.uk
www.bilkent.edu.tr
www.shakespeare.com

carpe diem!

kitap

"ânı yakala!"

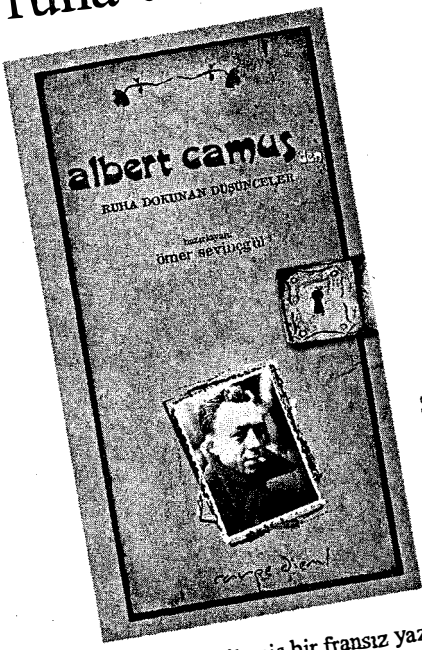
dostoyevski'den ruha dokunan düşüncele

sayfa sayısı: 160
fiyatı: 3,5 ytl.

herkes dostoyevski'yi bilir.
ama onun dev eserlerinin tümünü okumak herkes için
her zaman mümkün olmayabilir.
işte bu kitap, dostoyevski'yi tek bir kitapta
okumak isteyenler için hazırlandı.
hem dostoyevski'nin aşka, insana, cesarete, dine,
ölüme ve hayata dair düşüncelerini öğrenmek
hem de kitaplarından seçilmiş özlü ve güzel sözlerini
okumak isteyenler bu kitabı kaçırmayacaklardır.

albert camus'den ruha dokunan düşünceler

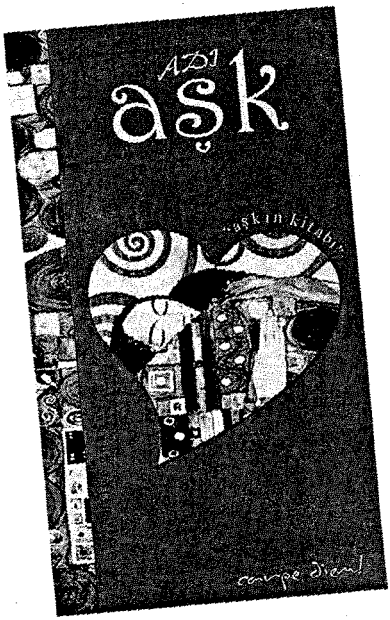

sayfa sayısı: 160
fiyatı: 3,5 ytl.

milyonlarca okuyucuyu etkilemiş bir fransız yazar.
çağdaş dünyaya önemli mesajlar veren
bir edebiyatçı filozof.
felsefi düşüncelerini sade bir dille anlatabilen
nadir düşünürlerden biri.
ikilemler yaşayarak eşiğinde beklediğimiz batı'yı
içeriden tanımak için iyi bir kapı.
albert camus.

temel eserleri taranıp,
ruha dokunan düşünceleri özenle sıralandı.
başına kapsamlı bir değerlendirme eklendi,
ortaya pratik ve özlü bir kitap çıktı.
bu kitap, alber camus'yü tek bir kitapta
okuyabilmeniz için hazırlandı.
bu kitap, ruhunuza dokunsun diye yayınlandı.

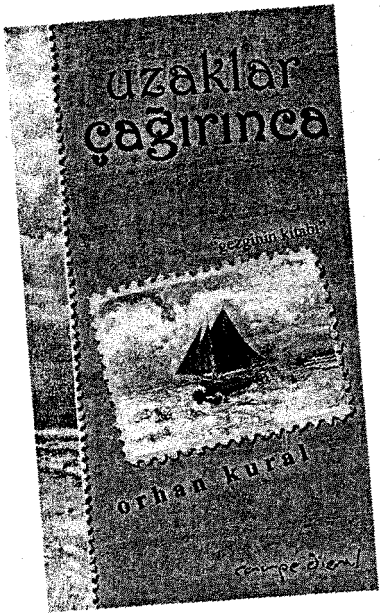
adı aşk

sayfa sayısı: 220
fiyatı: 4,5 ytl.

aşk hiç bitmez.
insanın aşka olan ilgisi de bitmez.
kimileri kitaplığında aşka dair geniş kapsamlı
bir kitabı bulundurmak için,
kimileri kitaptaki bölümlerden
cep mesajları, internet mesajları yazmak için,
kimileri sevdiklerine hediye etmek için
alacaklardır bu özenle hazırlanmış kitabı.

uzaklar çağırınca

sayfa sayısı: 200
fiyatı: 4,5 ytl.

gerçek gezgin... gezmek bir yaşam biçimidir!...
kusursuz gezgin nasıl olur?..
dünya ülkelerinden bazı ilginç yasalar...
eğer dünyada 100 kişi yaşasaydı!..
dünyada en çok konuşulan 10 dil...
dünyadaki en kalabalık 10 ülke...
gezi türleri... bavul hazırlama sanatı...
benden söylemesi...bir gezi nasıl ucuza getirilir!..
gezilerde fotoğraf çekerken...
türk tipi turist... türkiye'yi gezmek...
elli gezi heyecanı...cevabı bilinmeyen yedi soru...
gezdim, gördüm, yazdım!.. dünya ülkeleri listesi...

yazar olmak istiyorum

fiyatı: 4,5 yt. sayfa sayısı: 200

eli kalem tutan herkes bir şeyler yazar
ve yazdıklarının yayınlanmasını ister.
içten içe hayalini kurdukları bir şeydir.
yazar olmak, insanların
bu kitap, yazmayı sevenler,
yazarlık yolunda yürüyenler
ve kalem tutan eller için.
"dergiler, yayınevleri yazılarını bekliyor!
zamanı saklamalısın,
sen yazmalısın kağıtlarda,
çünkü bizden geriye yalnız yazgılar kalıyor."

güzel konuşmak istiyorur

sayfa sayısı: 200
fiyatı: 4,5 ytl.

güzel konuşmak hepimiz için gerekli.
hangimiz dilimizin kurallarını
hakkıyla biliyor ve uyguluyoruz?
hangimizin korkuları, az da olsa
telaffuz hataları, vurgu yanlışlıkları yok ki?
samimi bir üslûpla hazırlanmış,
ükralar, tekerlemeler, alıştırmalar ve anekdotlarla
nginleştirilmiş bu kitap, güzel konuşma yolunda,
yol boyunca arkadaşlık ediyor okuruna.
keyifli okumalar...

yeni evliler, yalnız yaşayanl çalışanlarve öğrenciler için yemek kitabı

sayfa sayısı: 260
fiyatı: 6,75 ytl.
renkli

bu kitapta pratik, hesaplı, kolay, lezzetli,
kısa zamanda hazırlanabilen yemeklerin tarifleri var...
çorbalar, tatlılar, salatalar, börekler, kekler, çörekler, çay...
tek tek denenmiş tam 136 kolay tarif.
bunları yapmak hiç de zor gelmeyecek artık sana...

annelerin çocuklarına, yeni evlilerin eşlerine,
öğrencilerin ev arkadaşlarına
hediye edecekleri bir kitap bu.

evet, sevgili
carpe diem kitap okuru,

beni okudun…
hatta belki okurken, kaldığın sayfay-
unutmamak için kenarımı köşemi kıvırdın,
belki de eline bir kalem alıp
fütursuzca çizdin yüzümü gözümü…
sayfa sayfa, satır satır tanıdın beni.
şimdi sıra bende, ben de seni tanımak istiyorum.
kimsin nesin, ne yer ne içersin,
ne okur ne dinlersin bilmek istiyorum.
hadi yan sayfadaki sorularımı cevapla, gönder bana.
senin için bir iyilik düşünüyorum.

kal sağlıcakla…

carpe diem! kitap

sorular, ruha batmış dikenlerdir...

adın soyadın? (merhaba diyebilmek için)
gün, ay, yıl olarak doğum tarihin? (doğum gününü kutlayabilmek için)
adresin? (gerektiğinde katalog, promosyon, kitap vs. gönderebilmek için)
e-mailin? (sana kolay ulaşabilmek için)
mesleğin? (ee, ayinesi işidir kişinin lafa bakılmaz)
nerelisin? (içinden mi?)

bugüne kadar okudukların arasında en sevdiğin kitap hangisiydi?
sen, ben olsaydın hangi kitapları yayınlardın?
en çok dinlediğin müzik türü hangisi?
özellikle beğendiğin ve tercih ettiğin bir yazar var mı, kim?
takip ettiğin dergiler var mı?
hangi tür kitapları ilgiyle okursun?
hobilerin var mı, nelerdir?
bana söylemek istediğin bir şeyler var mı?

not: bu soruları
rpediemkitap.com
adresine girerek de
cevaplayabilirsin.
sen bilirsin.
gelen hoştur bana"

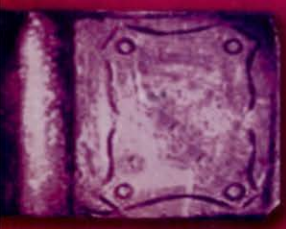
kitabı
son sayfasından
okumaya başlayan
kitap okuruna

not: beni oku!
içimdeki gölgeler aydınlansın.
beni oku!
ben okundukça kitap,
sen okudukça insansın…

Shakespeare'den

RUHA DOKUNAN DÜŞÜNCELER

Eserleri yüzyıllardır
dilden dile, elden ele gezen
usta bir kalem Shakespeare.
Güçlü dili ve kurgusuyla o kadar net
ortaya koyar ki hissedilenleri,
kişi kendini görür onun eserlerinde.
Evrensel konuları işler.
Aşk, evlilik, ölüm, suç, ihanet,
sadakat, nefret, acı, erdem...
Bu kitapta, onun eserlerinden derlenmiş
ruha dokunan düşünceler var.
Shakespeare'i tek bir kitapta okumak iste[illegible]ere...

3.500.000 TL.
3,50 YTL.